

Inhoud

Pagina 3

Banalitas denkt niet na

Pagina 5

Als ik dement word wil ik dood

Pagina 6

Best wel heel erg leuk eigenlijk, rechter worden

Pagina 7

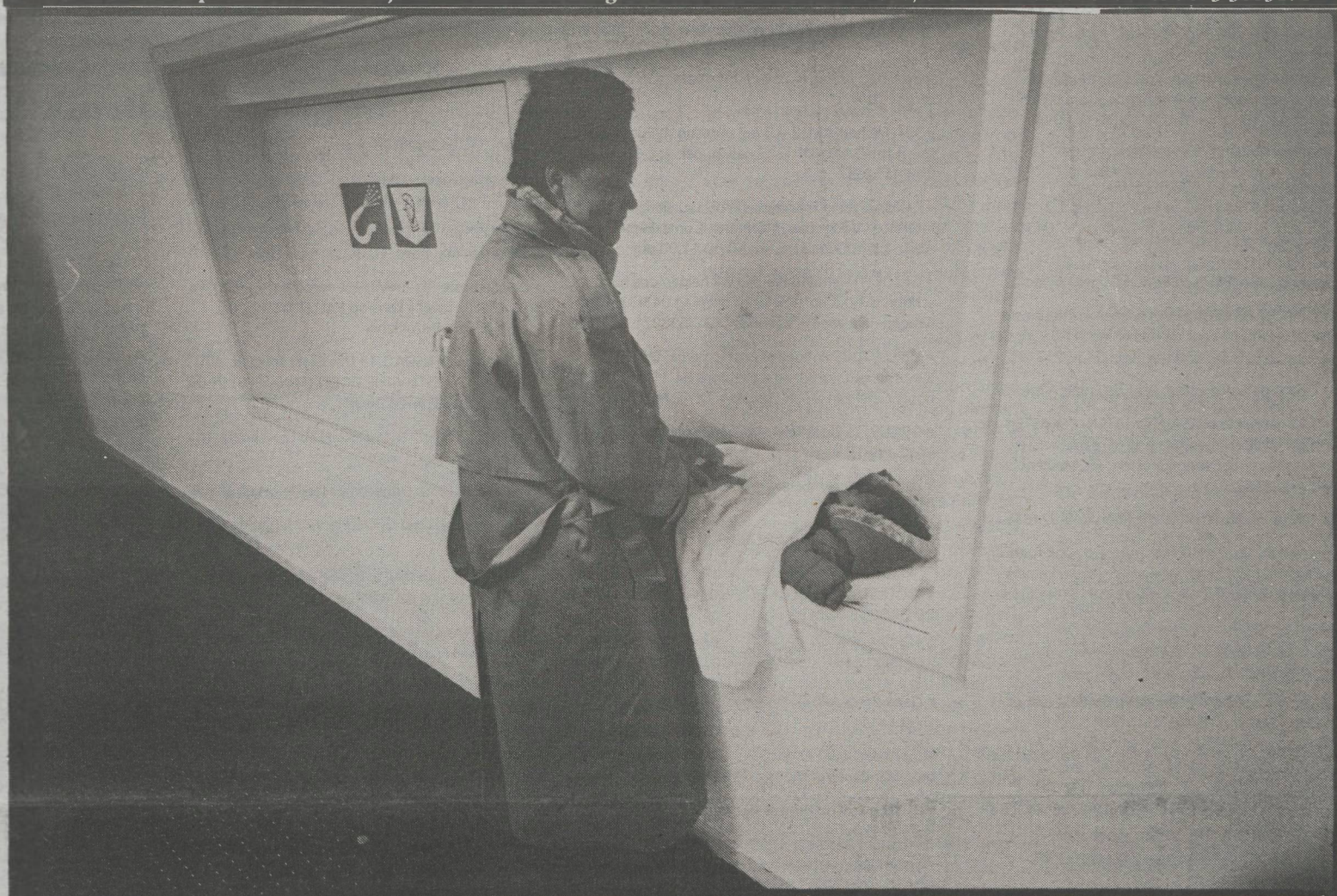
Psychologie voelt zich een beetje Calimero

Pagina 9

Komende en gaande mannen bij algemene wetenschappen

Pagina 16

Mi-hiiii-si-sippie

Begroting '96 in teken van verdere groei RL

Dittrich: „De komende drie jaren zijn de moeilijkste”

De RL lijkt de enige Nederlandse universiteit te worden waarbij het aantal eerstejaars stijgt in plaats van daalt. Goed nieuws of slecht nieuws? Voor de rekenmeesters van de Maastrichtse universiteit betekent het in ieder geval duwen en trekken om de begroting sluitend te krijgen.

Op de RL-begroting van 1996 drukt zeven miljoen gulden aan 'uitbouwfinanciering' waarvoor dekking gezocht moet worden in de reserves. De minister betaalt de universiteiten op grond van studentenaantallen en behaalde diploma's van twee jaar geleden. Iedere student méér kost een universiteit dus geld, dat pas over twee jaar vergoed wordt. Groeiende instellingen moeten uit eigen middelen deze 'uitbouwfinanciering' voorschieten. De groei bij de RL wordt niet alleen veroorzaakt door dit jaar gestarte opleidingen als psychologie, de European Law School en fiscale economie. Ook een opleiding als cultuur- en wetenschapsstudies, die gestart is in 1991, is pas dit jaar 'volgelopen' (alle studiejaren zijn gevuld en de eerste diploma's zijn uitgereikt) en zal dus tot 1997 niet volledig door de minister zijn gefinancierd. Daarnaast kosten econometrie (1991), kennis-technologie (1992), internationale bedrijfskunde (1993) en de uitbreiding van de numerus fixus bij geneeskunde (1994) de RL voorlopig meer geld dan ze opleveren.

De zeven miljoen gulden uitbouwfinanciering zal uit de instellingsreserve van 9,4 miljoen gulden gehaald worden. Dit bedrag is - in tegenstelling tot de algemene bedrijfsreserve - geen bedrijfseconomische buffer om onverwachte exploitatietekorten te dekken, maar een pot die speciaal wordt volgestort met geld om slimme investeringen te plegen. Voor bijna de helft wordt de instellingsreserve gevoed door een hap uit de taart van de minister. Het stuk dat de faculteiten en algemene diensten krijgen wordt daardoor kleiner. Een derde deel is afkomstig van rente-opbrengsten die eigenlijk de decentrale eenheden toekomen. Ook de meevallende inkomsten uit collegegelden gaan in de instellingsreserve.

De universiteitsraadscommissie 'planning en begroting' wees afgelopen dinsdag op de „ad-hoc-manier" waarop de instellingsreserve, en daarmee de uitbouwfinanciering (waar drie kwart van de instellingsreserve aan opgaat) wordt gefinancierd. Ad hoc, omdat het college van bestuur uitgaat van meevallers, die nog niet werkelijkheid zijn geworden. „We hebben die meevallers in de afgelopen jaren gehad, dus ga ik ervan uit dat we ze ook in de komende jaren hebben", zei collegevoorzitter dr. K. Dittrich, tevens portefeuillehouder financiën. „Jongensachtig" noemde raadslid De Waal Malefijt deze denkwijze. Volgens Dittrich zijn de risico's te overzien. „De behoefte aan uitbouwfinanciering neemt vanaf 1999 snel af tot ongeveer twee miljoen. De komende drie jaren zijn

de moeilijkste. Dan kan de instellingsreserve kleiner worden en dan kunnen de rente-opbrengsten en meevallers weer naar de eenheden."

De kwalificatie 'jongensachtig' had ook de manier kunnen treffen waarop Dittrich het grote gevaar dat de instelling boven het hoofd hangt wegwijsde. Het Hoger Onderwijs en Onderzoek Plan (HOOP) wil de subsidies aan de universiteiten telkens voor tien jaar bevriezen, zodat groei-instellingen nog veel dieper in de problemen komen dan ze nu zitten. „Ik vind die plannen zo onredelijk dat ik ervan uitga dat ze niet doorgaan", zei Dittrich.

Een ander majeur probleem waar de RL mee worstelt zijn de wachtgelden. De universiteit verwacht in 1996 een tekort van 1,8 miljoen op deze post en zal daarvoor de algemene bedrijfsreserve aanspreken. De totale uitgave aan wachtgelden zal zes miljoen bedragen.

De oorzaak van het tekort ligt volgens het college bij de minister van onderwijs. Deze heeft in 1991 de rijkswachtgeldpot overgeheveld naar de universiteiten, die vanaf dat moment de ontsluitingen uit eigen zak moeten betalen. Maar daarmee zijn alleen de uitkeringen voor personeel uit de eerste geldstroom (voor reguliere onderwijs- en onderzoekstaken) gedekt. Ruim de helft van de medewerkers die in 1995 werkloos zijn geworden komt echter uit de 'derde geldstroom' (voornamelijk afkomstig van contractonderzoek).

(lees verder op pagina 7)

Een Afrikaanse moeder verschoont haar baby tijdens het congres 'Good Governance for Africa. Whose Governance?' De Zambiaanse journalist Dennis Kapata geeft op pagina 8 een persoonlijk antwoord op de vraag die het thema van het congres vormde. (foto Nelis Tutkey)

Beroepsdecaan AW

De faculteit der algemene wetenschappen krijgt definitief een beroepsdecaan. Dat heeft het college van bestuur vanmorgen medegedeeld. Prof. dr. ir. Kasper Boon, hoogleraar bij de OU, zal per 1 januari aantreden voor een periode van vier jaar. Hiermee is de bestuurscrisis die in de afgelopen maanden ontstond, bezworen.

Met het verschijnen van Boon zal de huidige decaan, prof. Jaap van den Herik, een stap terug moeten doen. Dat geldt tevens voor diens directeurschap bij RIKS bv. Ook dat neemt Boon over, nadat het personeel van het RIKS unaniem het vertrouwen in Van den Herik had opgezegd. Volgens het college is hiermee een 'interim-periode' afgesloten waarin de overgang van de voormalige stichting RIKS naar de RIKS bv. is geregeld. Van den Herik was echter geenszins op interimbasis als directeur aangesteld.

Tot zover zijn de besluiten van het college in overeenstemming met eerdere mededelingen aan de faculteit. Dat geldt niet voor de oplossing die is gekozen voor het facultaire onderzoeksinstituut Matriks. Ook daar zou Van den Herik zijn directeurspost hebben moeten inleveren, maar nu blijkt dat hij samen met prof. Koos Vrieze wetenschappelijk directeur zal worden, terwijl Boon algemeen directeur wordt. Hoe de verantwoordelijkheden en bevoegdheden hier zullen liggen is echter nog onderwerp van bespreking.

Wammes Bos

(Meer AW op pagina 9)

Geen prioriteit voor hoger onderwijs in Ritzens kennisdebat

Als er meer geld beschikbaar komt voor onderwijs, hoeft het hoger onderwijs niet te rekenen op verhoging van het budget. Minister Ritzens geeft voorrang aan het basisonderwijs, het middelbaar beroepsonderwijs en permanente educatie.

Dat zei de minister afgelopen zondag op een bijeenkomst van de Jonge Socialisten in Leiden. Ritzens zou het hoger onderwijs wel willen "versterken", maar maakte meteen duidelijk

dat hij prioriteit geeft aan andere onderwijssectoren. "De bezuinigingen op universiteiten en hogescholen zijn relatief zeer beperkt. In het buitenland moeten ze veel meer inleveren", aldus Ritzens. De minister deed zijn uitspraken in een toespraak over het nationaal kennisdebat. Inmiddels begint meer duidelijk te worden wat Ritzens daarmee wil. In een brief aan de Tweede Kamer schrijft de minister dat hij wil weten wat de samenleving in de toekomst wil met onderwijs en onderzoek: hoe moet het onderwijs zich ontwikkelen en wat heeft de belastingbetaler daar voor over?

Ritzens verwacht niet direct dat dit 'kennisdebat' ertoe zal leiden dat het kabinet meer geld beschikbaar zal stellen voor het onderwijs. Volgens de minister gaat het debat vooral over "soms ingrijpende keuzes", zoals hij jongstleden dinsdag in de Tweede Kamer zei. Welke sector is belangrijker dan een andere? "Geld moet gericht worden besteed binnen het onderwijs. Onverschilligheid is onze grootste vijand." Met name het hoger onderwijs leidt aan onverschilligheid, klaagde de minister zaterdag in Utrecht tijdens een conferentie over kwaliteit en studeerbaarheid. "Er zijn in het hoger onder-

wijs veel stappen verkeerd gezet. Het Hoger Onderwijs Voor Velen is op de verkeerde wijze opgebouwd, namelijk door het bestaande te vermenigvuldigen." Het gevolg is dat docenten zich weinig zorgen maken over hun prestaties, en dat studenten zich onverschillig tonen over hun eigen lot, beweerde de minister. In het kennisdebat hoopt Ritzens ook te achterhalen welke nieuwe methoden er zijn om geld vrij te maken voor onderwijs. Zondag in Leiden zei hij veel te voelen voor het Deense systeem waarbij bedrijven extra vennootschapsbelasting betalen, die ten goede komt aan bijscholing van werknemers. Levenslang leren is volgens de minister een zeer belangrijk thema in het kennisdebat.

Ritzens is zeer optimistisch over het kennisdebat, dat volgend jaar maart officieel van start gaat. "Ik heb al talloze brieven ontvangen van mensen die mee willen discussiëren", zei hij in Leiden. Het is de bedoeling dat zoveel mogelijk mensen een bijdrage leveren. Zeker niet alleen betrokkenen, maar vooral ook buitenstaanders. Werknemers, ouders, bedrijfsleven, vakbeweging: "De hele maatschappij", aldus Ritzens.

Het is ook de maatschappij die volgens de minister moet beslissen over de toekomst van het onderwijs. "De politiek maakt zich veel te kwetsbaar." In de planning van Ritzens kunnen in maart 1997 conclusies worden getrokken uit het kennisdebat. Worden die breed gesteund in de samenleving, dan zal het kabinet zich daar volgens hem bij aansluiten. "De politiek moet de conclusies niet kunnen negeren." Ritzens nam in Leiden ondubbelzinnig afstand van kritiek van PvdA-voorzitter Rottenberg op het kennisdebat. In Vrij Nederland zei Rottenberg vorige week dat Ritzens "plotseling" het initiatief tot het debat heeft genomen "omdat hij voelde aankomen dat hij anders de partij over zich heen zou krijgen". De PvdA heeft onderwijs onlangs op een partijcongres uitgeroepen tot topprioriteit. Maar Ritzens moet volgens het regeerakkoord 1,5 miljard gulden op het hoger onderwijs bezuinigen. "Flauwekul", noemde Ritzens de analyse van Rottenberg in Leiden.

Dat hij tijdens de begrotingsbehandeling met geen woord over het kennisdebat had gerept, kwam volgens Ritzens omdat daar alleen over de korte termijn wordt gesproken. Het kennisdebat gaat over het onderwijs in de komende vijftien jaar.

HOP, Pieter Evelein

Onderzoekschool rechten dichterbij

De raad van de juridische faculteit zei gisteren eensgezind 'ja' tegen de erkenningsaanvraag van de internationale onderzoeksschool Ius Commune. Hiermee is men weer een stapje dichterbij een formele samenwerking met de Leuvense en Utrechtse zusterfaculteiten op het gebied van Ius Commune en privaatrecht, het Europa van de burgers, grensoverschrijdend milieurecht, en strafrechtspleging en mensenrechten.

Volgende hindernis is het college van bestuur, maar daar valt niet veel tegenwerking meer van te verwachten. Integendeel, het college heeft nu al een ton aan de Maastrichtse juristen toegezegd waarmee de reises naar Leuven en bijvoorbeeld een openings-symposium betaald kunnen worden. Bij de zusterfaculteiten lijkt ook alles soepel te verlopen. Zo soepel dat de decaan van de faculteit, prof. mr. C.A. Schwarz, verwacht dat de aanvraag op 23 december bij de KNAW in de bus zal vallen. (RJ)

Demonstratie tegen Kamerburo

De buitenlandse studenten in Maastricht gaan demonstreren. De combinatie van "extreem hoge huren" op Annadal, de "wurgcontracten", de "achtergehouden borgsommen", het slechte schoonmaakbeleid en een gebrekkige privacy hangt hen dusdanig de keel uit dat zij komende vrijdag in een demonstratieve optocht door de stad willen trekken.

Via pamfletten die overal zijn uitgedeeld, wordt iedereen opgeroepen om deel te nemen. Ook zij die geen last hebben van de door hen opgesomde klachten. Want hoe meer zielen, hoe groter de druk op de autoriteiten, hoopt men. (RJ)

Wachttijden co-assistenten aangepakt

Een commissie bestaande uit de decaan, het hoofd van het bureau onderwijs en een student uit de Faculteit der Geneeskunde gaat bekijken of de vaak extreem lange wachttijden voor co-assistenten binnen de perken gehouden kunnen worden.

De periodes die een vijfde- of zesdejaars nu kwijt is aan het wachten op een vrijgekomen plaats in een van de ziekenhuizen belooft in veel gevallen aanzienlijk meer dan de twaalf à vijftien weken die door de faculteit als een acceptabel maximum zijn gesteld. Volgens een recente berekening die het bureau onderwijs op verzoek van het faculteitsbestuur heeft uitgevoerd, kan bijna de helft (72) van de 159 vijfdejaars studenten de co-schappen niet afwerken zonder minder dan vijftien weken te verliezen met wachten vóór en tussen de stages. (JH)

Geen beurs voor 17-jarigen

Het kabinet wil studenten die jonger zijn dan 18 jaar pas per 1 oktober 1996 studiefinanciering geven. CDA-kamerlid Lansink had gevraagd of dat niet eerder kon. Volgens het kabinet is er echter geen geld voor.

Het kabinet steunt daarmee minister Ritzens. Hij acht de maatregel "onlosmakelijk verbonden" met de invoering van de prestatiebeurs. Deze is gepland voor september 1996. Onder de prestatiebeurs is het recht op studiefinanciering voortaan niet meer gekoppeld aan het 18de levensjaar, maar aan het soort onderwijs dat iemand volgt. (HOP)

Banalitas denkt niet na

"Het is gewoon een grappige opmerking. We hebben er niet echt over nagedacht, het is ook niet zo'n diepzinnige tekst. Maar het is niet onze bedoeling om homofielen te discrimineren of te kwetsen." Aan het woord is Joren Laeven, vierdejaars student economie en secretaris van het bestuur M.S.E. Banalitas. Hij legt uit hoe de poster 'Beter 10 bier in je flikker dan tien flikkers in je bier' van Banalitas moet worden begrepen.

Het affiche (tekst met foto waarop twee studenten in bekotste pakken een straal bier in en naast de mond laten lopen) is tot ergernis van een aantal mensen op verschillende locaties van de universiteit gesignaleerd. Op de Zwingelput heeft een voorbijganger de moeite genomen om het woord flikker door te krassen. Op andere plekken verdween het pr-materiaal van de vereniging meteen in de dichtsbijzijnde prullebak.

Laeven, afgelopen donderdag: "Ik kan me voorstellen dat dit provocerend overkomt. We willen ook graag provoceren, maar we willen niet kwetsen. Als dit affiche mensen echt stoort, moeten we het er binnen de vereniging maar over hebben. Misschien moeten we ze weghalen, maar daarover beslis ik niet alleen." Of er zich onder zijn leden ook homo's bevinden, weet hij niet. Statistisch gezien zou dat wel moeten, beseft hij, maar er is nog nooit iemand voor uit gekomen. Dat zo iets in een dergelijke omgeving ook niet wordt aangemoedigd, betwijfelt hij: "Wij hebben niets tegen homofielen. Er zijn wel eens homofielen op de kroeg geweest. Dat was heel gezellig." (RJ)

Grappig bedoeld: het gewraakte affiche van Banalitas, althans wat boze voorbijgangers ervan hebben overgelaten (foto Nelis Tutkey)

'Hoge snelheidskabel' door de stad

Maasnet gaat data aan huis bezorgen

Maasnet, het computernetwerk van de universiteit, zal in de loop van volgend jaar voor de eerste 'thuiswerkplekken' toegankelijk worden gemaakt. Door technische ingrepen in het stedelijke kabelnet, dat nu alleen voor tv-signalen wordt gebruikt, kunnen dan data worden verstuurd met een snelheid van twee megabit per seconde. Dat is zeventig keer zoveel als het snelste modem nu via een telefoonlijn kan verzenden.

De verbeterde netwerkvoorzieningen worden genoemd in het plan 'Maasnet II' dat nog in voorbereiding is. Het plan gaat ervan uit dat de capaciteit van Maasnet ingrijpend wordt verhoogd. De ruggegraat van het systeem, een glasvezelkabel die de voornaamste gebouwen van de universiteit met elkaar verbindt en die nu een capaciteit heeft van 10 megabit, zal

worden uitgebreid tot een capaciteit van 155 megabit door invoering van een zogenaamde 'asynchrone transfer mode'. Daarvoor is allereerst nodig dat de PTT-kabel die onder de Maas door loopt om de gebouwen op de linker- en de rechteroever met elkaar te verbinden, wordt uitgebreid. De kabel vormt nu de flessehals in het systeem, omdat de capaciteit is be-

perkt tot 2 megabit, terwijl de overige kabels nu 10 en straks dus 155 megabit aankunnen.

De thuisaansluitingen worden zoals gezegd mogelijk door de verbetering van het stedelijke kabelnet. De Maastrichtse nutsbedrijven gaan in de loop van 1996 het netwerk digitaliseren. Dat betekent onder meer dat door de stad een ring van glasvezelkabel wordt aangelegd, die tot aan de verdeelstations in de wijken loopt. Op die manier wordt huis-aan-huis dataverkeer via de kabel mogelijk met een minimale capaciteit van 2 Mbit/s. Dat is voorlopig ruim voldoende om een goed gebruik te maken van Internet. In de loop van 1996 zullen ook alle RL-studenten een eigen brievenbus krijgen op Maasnet. Nu hebben alleen

studenten economie en gezondheids-wetenschappen die voorziening. Zij kunnen daar nu nog alleen gebruik van maken in de computerruimte van hun faculteit, maar het is de bedoeling dat studenten in de toekomst ook thuis een aansluiting kunnen krijgen. De voorzieningen die tot nu toe voor studenten zijn gecreëerd, zijn mogelijk gemaakt door een subsidie van Surfnet, waarmee de helft van het 'Diffusieproject Maasnet voor studenten' is gefinancierd. Daar werd ook aan deelgenomen door de Hogeschool Maastricht, die voor haar faculteit Economische Dienstverlening een E-mailvoorziening tot stand heeft gebracht.

Jacques Herraets

Kortere werkweek twistpunt in nieuwe onderwijs-cao

Een loonsverhoging van 1,75 procent en een verkorting van de werkweek naar 36 uur zijn de belangrijkste afspraken in de nieuwe cao voor het onderwijs, waarover minister Ritzen en de vakbonden vorige week woensdag overeenstemming hebben bereikt. Over de kortere werkweek dreigt een conflict.

De belangrijkste afspraken in de cao gelden ook voor het hoger onderwijs (universiteiten en hogescholen). Dat betekent dat alle werknemers van universiteiten per 1 oktober 1995 een loonsverhoging van 0,65 procent krijgen en 1,1 procent per 1 april 1996. De cao loopt van 1 april 1995 tot 1 juni 1996, en wordt beschouwd als een 'overbruggings-cao'. Een normale cao heeft een looptijd van twee jaar.

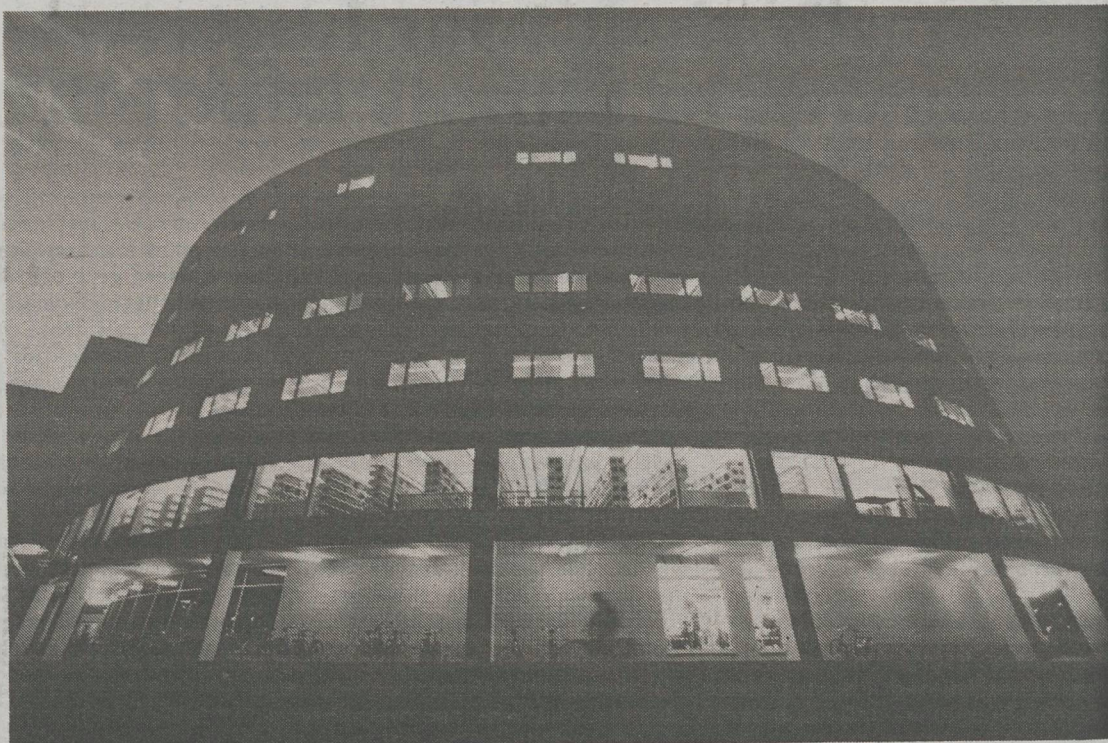
Een heikel punt betreft de verkorting van de werkweek. Een werknemer met een volledige baan in het wetenschappelijk onderwijs werkt nu (officieel) gemiddeld 38 uur per week. Daar gaan twee uur vanaf. Op welke wijze dit gebeurt, moet nog worden uitgewerkt. De bedoeling is dat de werknemer in de toekomst gemiddeld uitkomt op een 36-urige werkweek. Hij kan de extra gewerkte uren opsparen en bij elkaar opnemen in de vorm van een sabbatsverlof, maar ook door eerder te stoppen met werken. Die laatste optie is bedoeld voor oudere werknemers. In een aantal overheidssectoren is reeds afgesproken dat de werkweek in 1997 teruggaat naar 36 uur. De vereniging van universiteiten (VSNU) wil dat minister Ritzen de verkorting van de werkweek volledig compenseert. Een kortere werkweek zonder compensatie betekent immers een taakverzwaring. Het ministerie van onderwijs heeft de VSNU echter reeds laten weten dat Ritzen geen cent beschikbaar heeft voor de gewenste 'herbezetting'. De VSNU verwacht "een spannend half jaar op het

arbeidsvoorwaardenfront". Het overleg over de herbezetting start zodra de achterbannen van de bonden met het akkoord hebben ingestemd, uiterlijk begin december.

Intussen bereiden de universiteiten hun eerste gezamenlijke cao, over secundaire arbeidsvoorwaarden zoals verlofregelingen, voor. Deze weken bepalen zij wat hun inzet wordt. Ook de vakbonden buigen zich daarover. De onhandelingen beginnen vermoedelijk in januari. Verwacht wordt dat zij geruime tijd in beslag zullen nemen. Inmiddels heeft ook de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) zich bij de werkgeversvertegenwoordiging van de universiteiten aangesloten. De RUG wilde aanvankelijk apart onderhandelen. De universiteiten mogen sinds september vorig jaar zelf hun secundaire arbeidsvoorwaarden regelen met de vakbonden. Mogelijk krijgen de instellingen in een later stadium nog meer bevoegdheden.

Nu minister Ritzen en de bonden het eens zijn geworden over de landelijke onderwijs-cao, zijn nieuwe stakingen afgeblazen. Oorspronkelijk hadden de bonden een loonsverhoging van 4,5 procent gevraagd. Zij verlaagden hun eis tot twee procent, terwijl Ritzen maximaal 1,6 wilde bieden. Partijen vonden elkaar tenslotte dus halverwege. De cao kost minister Ritzen 385 miljoen gulden per jaar. Hij geldt voor 350.000 werknemers in het onderwijs, van basisschool tot en met universiteit. De onderhandelingen over de nieuwe cao kwamen laat op gang, omdat minister Ritzen wilde wachten op de uitkomst van de onderhandelingen over de algemene ambtenaren-cao. Ritzen was met name geïnteresseerd in de toekomst van de VUT. Afspraken daarover hebben grote gevolgen voor het onderwijs. Minister Dijkstra (Binnenlandse Zaken) en de bonden twistten daar reeds geruime tijd over. Het geduld van de bonden was echter op. Na dreiging met acties ging Ritzen overstag.

HOP, Pieter Evelein

(foto Nelis Tutkey)

Bibliotheek Randwyck voortaan tot elf uur open

De bibliotheek en het studielandschap op Randwyck zullen met ingang van 2 januari 's avonds langer geopend zijn.

In plaats van om negen uur (en op vrijdag om zeven uur) zal voortaan van maandag tot en met vrijdag de deur pas om elf uur dichtgaan. Voorlopig gaat het om een proef die tot 1 juli duurt. Daarna willen de faculteiten Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen een definitief besluit nemen. Als de proef slaagt is het niet uitgesloten dat de bibliotheek ook een uur vroeger, dus om acht in plaats van om negen uur 's morgens opengaat.

De langere openstelling is al langer bepleit door onder meer de studenten in de faculteitsraad Geneeskunde. De GOS-fractie diende vorige maand een amendement in op de begroting, waarin werd gevraagd om een verlenging van de openstelling van maandag tot en met donderdag tot 10 uur 's avonds. Het amendement werd ingetrokken toen het bestuur had toegezegd dat de kwestie zou worden voorgelegd aan de interfacultaire bibliotheekcommissie.

Donderdag deelde het bestuur de raad mee dat in overleg met Gezondheidswetenschappen was besloten de bibliotheek nog langer open te houden dan was gevraagd. Die faculteit had het voorstel niet alleen gesteund, maar er bovendien op aangedrongen dat de bibliotheek ook op vrijdagavond tot elf uur open zou blijven. De extra-kosten zullen door de faculteiten worden verdeeld. De medische faculteit heeft het voorbehoud gemaakt dat de kosten voor haar rekening niet hoger mogen zijn dan 20.000 gulden per jaar. Tegelijkertijd is ook een van de grootste bezwaren tegen de latere openingstijden weggenomen, namelijk dat er niets te eten en te drinken was in het late avonduren. Velen vrezen dat de lees- en leehonger tegen het vallen van de avond overwonnen wordt door een rammelende maag. De dienst restauratieve voorzieningen heeft nu toegezegd dat het buffet tot zeven uur 's avonds open blijft. Dat geldt voor een proeftijd van drie maanden. Daarna wil de dienst van maand tot maand bekijken of de verlenging van de openingstijden lonend is.

Jacques Herraets

Metafoor

1995 loopt op zijn eind, en daarmee ook het eeuwfeest van de film. Een feest van gemiste kansen! De film staat op de schouders van de literatuur. En de 19de-eeuwse literatuur is de literatuur van het visitekaartje. Vanuit de naturalistische roman begon het kaartje zijn opmars door de speelfilm. Heeft u daárover dit jaar iets kunnen lezen? Ik weet wel zeker van niet.

Nu dan.

Geen passender begin voor onze kleine cultuurgeschiedenis van het visitekaartje dan Emile Zola's roman Nana. Nana is het prototype van de sensuele vrouw zonder scrupules, de superboer. In haar huis staat een uit hout gesneden neger. Hij houdt een zilveren blad vast dat vol ligt met visitekaartjes. Een verwijzing naar de kudde erotomanen die dagelijks door Nana's slaapkamer galoppeert.

Nana is zeven keer verfilmd. Ik heb niet al die verfilmingen gezien. Er schijnt één (vrij platte) versie te bestaan waarin elke mannelijke bezoeker bij binnenkomst zijn kaartje plus een fors geldbedrag op de tong van die (spiernaakte) houten neger legt. Die slikt het zaakje prompt met een onheilspellende knars door. Daarna hoor je een metalig stemgeluid: 'Nana vous remercie'. - Het kaartje als metafoor voor het mannelijk lid.

Subtieler is de zwijgende film *Flesh and the Devil* (1927). Wat Greta Garbo hier doet met het visitekaartje dat Von Kletzingk haar sidderend overhandigt, is geniaal. Wanneer zij, in het trage tempo dat de femme fatale kenmerkt, haar blik van het kaartje afwendt, haar bezoeker rechistreeks in zijn zwaar geschminkte bondeogen kijkt en zijn kaartje quasi-achteloos op haar salontafel laat dwarrelen, voel je dat zijn lot bezegeld is. Als hij ook nog haar sigaret van een vuurtje mag voorzien - de doodnerveuze, stapelverliefde sukkel heeft er de grootste moeite mee -, dan woekeren de dubbelzinnigheden zo

overstelpend dat je aan gesproken tekst absoluut geen behoefte hebt. Woorden zouden hier maar storen.

De sprekende film betekende een verschraving. Het spreken der monden leidt nu eenmaal de aandacht af van de zoveel intiemer, welsprekender taal der blikken, gebaren en voorwerpen.

Toch wist Josef von Sternberg de magie van het visitekaartje nieuw leven in te blazen. Zijn grandioze rolprent *Morocco* (1930) bracht de carrière van het kaartje als metafoor in een nieuw stadium. Marlene Dietrich, die goed naar Garbo heeft gekeken, speelt in deze film de tingeltangelzangeres Amy Jolly. In haar eerste scène ontmoet zij aan boord van een schip een gefortuneerde schilder, gespeeld door Adolphe Menjou. Hij reikt haar zijn visitekaartje. Bescheiden stukje papier, beladen met associaties: adelsbrieven, bankbiljetten, couponnetjes... Marlene pakt het kaartje aan en loopt zwtijgend naar de railing. Daar bekijkt zij het ding. Op haar gezicht staat onuitsprekelijke verveling te lezen. Tenslotte scheurt zij het kaartje langzaam aan snippers. Snippers die zij (climax!) met haar wijsvinger wegschiet.

Eigenlijk had de film hier kunnen eindigen. Menjou kan zich anderhalf uur lang nog zo voor deze geheimzinnige, begeerlijke vrouw uitsloven, au fond heeft de man afgedaan. Geen scène in de filmgeschiedenis haalt zo doeltreffend een streep door het respect voor rijkdom. Terwijl de rijkard, de man met het kaartje, alle mogelijke moeite doet Marlene in te palmen, kiest zij tenslotte voor een bezitloze zwerver zonder kaartje (Gary Cooper). Notabene een soldaat in het vreemdelingenlegioen: metafoor voor het internationale proletariaat. De schoonheid verguist het kapitaal en kiest vóór de arbeid. Een politiek statement dat paste in een tijd waarin elke intellectueel en kunstenaar bolsjewiek was of erover dacht het te worden.

Maar dat is lang geleden.

Na *Auschwitz* is er voor het kaartje geen ruimte meer; tenzij als ironische verwijzing naar prehistorische omgangsvormen. Het gestuntel met kaartjes van Elwood P. Dowd in de film *Harvey* (1950), een van de mooiste rollen van James Stewart, bewijst het.

En *Ivory's Howards End dan?*, hoor ik u roepen. Inderdaad, kaartjes spelen er een hoofdrol. Maar de roman waarop deze prachtfilm gebaseerd is, dateert wel van 1910...

De belle époque van het visitekaartje is voorbij. Het gebruik ervan als communicatiemiddel is algemeen geworden en daarmee betekenisloos. (Hetzelfde gebeurde met de kus.) Nu iedereen terwille van zijn 'zichtbaarheid' zijn kaartjes als pepernoten rondstrooit zonder de minste overspelige bijbedoeling, zullen de Sternbergs van de 21ste eeuw op zoek moeten naar nieuwe metaforen. Als ik het tweede eeuwfeest haal, zal ik u daarover in 2095 een vervolgesay aanbieden.

Jos Perry

'Als ik dement ben, wil ik dood'

'Als ik mijn eigen familieleden niet meer herken, wil ik niet meer verder leven.' Het was minister Borst die zich deze uitspraak onlangs liet ontvallen. En zij is niet de enige die er zo over denkt. Steeds meer mensen geven via een wilsbeschikking te kennen dat zij er voor passen om als demente door het leven te gaan. Dat is in hun ogen mensonwaardig.

Maar kan een mens wel een beslissing nemen over een situatie die hij niet kent? Kan men met zo'n stellige zekerheid vooruitlopen op de onbekende toekomst? Volgens de filosoof prof. dr. Guy Widdershoven is dit nog maar zeer de vraag.

Een ding wil hij even gezegd hebben: ook hij vindt dat de patiënt waar dat maar mogelijk is, het laatste woord moet kunnen hebben. Het is de zieke die na een grondige afweging van alle voor- en nadelen, daarbij geholpen door artsen, verpleging en familie, uiteindelijk in alle vrijheid 'ja' of 'nee' moet zeggen tegen een behandeling. Geen betutteling dus, maar respect voor de "autonomie van de patiënt", zoals dat binnen de gezondheidszorg heet. Maar toch. Drie dagen na zijn inaugurele rede 'Principe of praktijk? Een hermeneutische visie op gezondheid en zorg', zoekt Guy Widdershoven, bijzonder hoogleraar hermeneutiek en gezondheid, naar de juiste woorden. Soms, zo vervolgt hij dan, is de patiënt niet (meer) in staat om zelf een beslissing te nemen. Wat moet de ethicus dan nog met het zo belangrijke respect

voor autonomie? Bestaat dat dan niet meer? Zijn invloedrijke Amerikaanse collega's Tom Beauchamp en James Childress menen van wel. De twee zijn er van overtuigd

Prof. dr. G. Widdershoven (foto Nelis Tutkey)

dat de opvattingen van bijvoorbeeld een bewusteloze patiënt of een demente patiënt te reconstrueren zijn. Ga na wat de persoon in kwestie vroeger zei, dacht en wilde en destilleer daaruit zijn visie van vandaag. Was de patiënt bijvoorbeeld iemand die een gokje durfde te wagen dan ligt de keuze voor een risicovolle operatie voor de hand. In ieder geval eerder dan bij degene die vroeger altijd op zeker speelde. Die laatste is misschien meer gebaat bij een langdurige kuur. Die vraagt meer tijd en is vaak minder effectief, maar brengt wel minder risico met zich mee. Licht er een wilsbeschikking, dan is al dit gezocht, gewroet en geanalyseer niet eens nodig. Dan staat immers zwart op wit waar de voorkeur van de zieke naar uitgaat. Tenminste, daar gaan de twee Amerikaanse ethici vanuit.

Hersenspinsels

Widdershoven heeft daar zo zijn twijfels over. Sterker nog, hij vindt dat de twee het bij het verkeerde eind hebben. "Mensen zijn niet zo rationeel en rechtlijnig als Beauchamp en Childress denken. Natuurlijk doet ieder van ons stellige uitspraken over de toekomst, maar als puntje bij paaltje komt, handelen wij toch vaak anders." Daarbij wijzend op ouders die zeker wisten dat zij hun kind de deur zouden wijzen als het de relatie met die vreselijke vent zou voortzetten. Of de mensen die er vanuit gingen dat ze een inbreker stilletjes zijn gang zouden laten gaan en vervolgens toch heldhaftig uit bed springen om hem in zijn kraag te grijpen.

Sommige oprechte voornemens blijken in de praktijk uiteindelijk hersenspinsels. Dat is helemaal niet erg, zo zitten wij nu eenmaal in elkaar, meent Widdershoven. "Wij kunnen niet alle gevolgen van een nieuwe situatie overzien." Maar juist daarom mogen dementen en andere wilsonbekwamen niet aan hun vroegere uitspraken worden opgehangen. Zelfs niet aan hun wilsbeschikking. Gebeurt dat wel dan gaan de arts, de verpleging, de familie of de

ethicus voorbij aan het nu.

Een nu waarin de demente kennelijk met veel plezier dagelijks de poppen te voorschijn haalt en daar uren mee speelt. Of een nu waarin de dialysepatiënt die vroeger zei dat de behandeling moest worden stopgezet wanneer hij het allemaal niet meer zou weten, op het moment suprême tegenstribbelt en om de zuster roept.

Aan deze tekens mag een ethicus niet voorbij gaan, vindt Widdershoven. "Niet alleen de mens die alle voors en tegens kan afwegen beschikt over een wil. Het geroep om de zuster kun je ook zien als een uitdrukking van de wil. Ook die moet je serieus nemen. Beauchamp en Childress laten dergelijke tekens links liggen, want wanneer uiteindelijk toch blijkt dat de patiënt niet competent is, dus niet bewust en in alle vrijheid de zaken op een rijtje kan zetten, dan grijpen zij weer terug op de wilsbeschikking en wordt de behandeling alsnog stopgezet."

Widdershoven vindt dat te drastisch. Een dergelijk handelwijze toont veel respect voor de autonomie van de mens die de patiënt vroeger was, maar hij doet te weinig recht aan de, zij het heel beperkte, autonomie van de mens die de dialysepatiënt inmiddels geworden is. De artsen moeten dan opnieuw uitzoeken wat de patiënt wil. Makkelijk is dat zeker niet. Des te belangrijker is het dat verzorgers en familie bij de eerste tekenen van aftakeling blijven praten met de zieke, ook over zijn eventuele wilsbeschikking. De zuster die voor de dialyse zorgt kan hier bijvoorbeeld een rol in vervullen. Zij, die symbool kan staan voor het leven, kan vragen of de man het prettig vindt wanneer zij er is. "Natuurlijk weet je nooit wat de man precies bedoelt als hij hier bevestigend op antwoordt. Netzomin weten we hoe de demente die met de poppen speelt zich voelt. Maar reacties van boosheid, verdriet, berusting of plezier kunnen ook een indicatie zijn voor datgene wat de patiënt wil. We weten in ieder geval dat we voorzichtig moeten zijn."

Riki Janssen

Regels voor wachtgeld worden strenger

Werknemers van universiteiten en hogescholen krijgen in de toekomst minder snel wachtgeld.

In de 39 weken voorafgaand aan het ontslag moet iemand minstens 26 weken hebben gewerkt. In het hbo wil minister Ritzen dat elke hogeschool meer verantwoordelijk wordt voor zijn uitkeringen.

Minister Ritzen schrijft dit in een brief aan de Tweede Kamer. Uit onderzoek blijkt dat de gehele onderwijssector steeds meer geld uitgeeft aan wachtgeld. Het tekort (exclusief het hoger onderwijs) stijgt dit jaar met 79 miljoen gulden. Vorig jaar was er al een tekort van 98 miljoen. Ritzen wil juist dat de uitgaven eindelijk eens fors gaan dalen.

Het hoger onderwijs doet het relatief niet slecht. In het hbo is de stijging van de uitgaven dit jaar minder dan werd gevreesd, namelijk drie miljoen gulden. Tot november 1995 kwamen zo'n 1500 nieuwe mensen in het wachtgeld terecht (627 volledige banen, 66 meer dan in 1994), ondanks de verhoging van de malus in april van dit jaar, de boete die een hogeschool moet betalen als iemand wordt ontslagen. Wel denkt Ritzen dat er nog meer ontslagen waren gevallen zonder de noodmaatregel. Het aantal ontslagen hbo-werknemers dat werk vond, daalde in vergelijking met 1994 met zo'n 250 (100 volledige banen). In het hbo werken 30.000 mensen. Als enige sector boeken de universiteiten aan het eind van dit jaar een daling van de uitgaven aan wachtgeld, schrijft Ritzen. Hij verwacht dat het om 10 miljoen gulden gaat. De universiteiten gaven vorig jaar 337 miljoen gulden uit aan uitkeringen.

Een verklaring voor de daling heeft de minister niet.

Ritzen is met de verenigingen van universiteiten en hogescholen, VSNU en Hbo-Raad, in overleg over hun wachtgeldregelingen. Doel is de vermindering van het aantal wachtgelders. De universiteiten verwachten dat zij dit jaar 65 miljoen gulden tekort komen op de uitkeringen. Elke universiteit moet zijn eigen tekort zien te dekken. De hogescholen verwachten in 1995 een gat van 60 miljoen. Dit wordt versleuteld over alle hogescholen.

Ritzen wil dat individuele hogescholen meer opdraaien voor hun eigen tekort. Ook vindt hij dat in het hbo elk ontslag door een onafhankelijk orgaan moet worden getoetst. De Hbo-Raad is daar niet tegen, aldus een woordvoerder. De Hbo-Raad verwacht overigens niet dat het aantal ontslagen door zo'n toets zal dalen. "Er worden geen mensen onnodig de laan uitgestuurd", aldus de woordvoerder. Maar hogescholen zelf verdenken elkaar er juist van dat zij te makkelijk mensen ontslaan. Vooralsnog blijft de noodmaatregel die in april werd afgekondigd van kracht.

Universiteiten en hogescholen worden ook betrokken in een omvangrijk landelijk onderzoek naar de falende pogingen om het aantal wachtgelders te verminderen. Uit het onderzoek moet duidelijk worden wat hiervan de oorzaken zijn, en welke maatregelen wél kunnen werken. Er wordt onder meer gekeken naar de effectiviteit van de bonus/malus-regeling in het hbo. "Het onderzoek mag niet eindigen met nieuwe vragen", aldus Ritzen. De conclusies worden in de tweede helft van 1997 bekendgemaakt.

HOP, Pieter Evelein

Afrika

Mijn vorige column ging over Macedonië, over de (taal)problemen van dat land en het rol(letje) dat ik in dat verband daar te spelen had. Terwijl ik daar rondliep, had ik voortdurend last van het besef dat ik met plannen en voorstellen kwam die ik eigenlijk niet goed kon beoordelen: het waren immers plannen die moesten passen in die samenleving, een samenleving die ik voor het eerst van mijn leven een heel klein beetje meemaakte. Datzelfde besef was afgelopen week wederom levensgroot aanwezig op de conferentie die de RL had georganiseerd samen met het European Centre for Development Policy Management (kent u dat instituut?, wie in ontwikkelingsamenwerking is geïnteresseerd, moet zich echt op het O.L.V.-plein melden). Onder de titel "Whose governance?" was deze conferentie als het ware de academische voorbereiding op de vergadering van de Global Coalition for Africa (GCA), die afgelopen maandag en dinsdag onder (mede)leiding van Jan Pronk in Maastricht plaatsvond. Zoals de titel al aangaf, stond het bestuur, in het bijzonder Afrikaans bestuur, op de agenda; dat was immers één van de onderwerpen van de 'grote' conferentie. Twintig sprekers waren er, van wie vijftien uit Afrika.

Maar het slotdebat ging niet echt over Afrikaans bestuur, maar over vragen als: is het bestuur van Afrika niet eerst en vooral een zaak van Afrika zelf? waarom organiseren jullie zo'n conferentie in Europa, en niet in Afrika? kortom, waar haal je het recht en het lef vandaan om je op deze wijze met ons te bemoeien? En precies diezelfde vragen werden gesteld in de richting van de GCA, door één van de deelnemers getypeerd als het verkeerde initiatief op het verkeerde moment op de verkeerde plaats. En deze deelnemer, van recht neo-marxistische snit op een manier die wij hier niet meer kennen, verwierf met dat standpunt de nodige instemming.

Moet dan de conclusie zijn, zowel in Macedonië als in Afrika: niks doen!? Nee dus, al was het maar omdat wij wel, en zij niet over de middelen beschikken om zelf het nodige te doen. Niet voor niets waren er vele Afrikaanse regeringsleiders op de GCA afgekomen. Maar het besef moet blijven, dat het bijdragen betreft aan de inrichting van een maatschappij, die de onze niet is en waar wij het niet voor het zeggen boren te hebben. Trouwens, als iemand daarvan wel overtuigd is, dan is het Jan Pronk.

Job Cohen

'Juridisch werk is best wel heel leuk'

De rechtenstudent die denkt dat hij zijn studieboeken voorgoed dicht kan slaan wanneer de bul binnen is, komt bedrogen uit. Sommige beroepen mag je zelfs pas uitoefenen nadat je een aanvullende opleiding hebt gedaan. Je bent dus nooit uitgeleerd. Dat bleek uit de verhalen van de sprekers tijdens de Opleidingenmiddag van afgelopen dinsdag in de Feestzaal van het Oud Gouvernement.

De informatiebijeenkomst, voor de tweede maal georganiseerd door 'Jurist in Bedrijf', heeft als doel de studenten van de juridische faculteit wegwijs te maken in de wereld van de post-academische opleidingen. Vertegenwoordigers van de beroepspraktijk deden daarom hun best het zeventigtal toehoorders zo goed mogelijk te informeren. Over de inhoud, de duur en de kosten van de postdoctorale opleidingen. Maar ook over andere zaken die kersverse juristen te wachten staan als zij na hun studie de keuze willen maken voor een bepaald beroep.

Advocaat word je bijvoorbeeld niet zomaar: als je al het geluk hebt om aangenomen te worden door een advocatenkantoor (tweehonderdvijftig reacties op één vacature is heel normaal in die wereld), moet je er wel wat voor doen. "Het leuke is dat je meteen als advocaat mag gaan werken wanneer je beëdigd bent, maar je moet vervolgens wel de beroepsopleiding met goed gevolg afleggen. Anders wordt je van het tableau geschrapt", hield Willemijn Arends, werkzaam als stafmedewerker bij de Nederlandse Orde van Advocaten, de studenten voor. Elk half jaar beginnen er zo'n driehonderd advocaten aan die beroepsopleiding. En dat betekent een

jaar lang één keer in de week naar school voor de verplichte vakken en nog twee jaar daaropvolgend voor de 'keuzecursussen'.

Ook de 'Opleiding tot (kandidaat-)gerechtsdeurwaarder' duurt in principe drie jaar. Eén keer per week krijgen toekomstige gerechtsdeurwaarders les in zaken die voor hen van belang zijn, zoals Nederlands (!), procesrecht en vermogensrecht. "Afgestudeerde juristen kunnen vaak in het tweede jaar instappen", kon Wim Janssen, gerechtsdeurwaarder in Den Haag, de aanwezigen vertellen. Janssen nam meteen ook de kans te baat om iedereen nog eens op het hart te drukken dat gerechtsdeurwaarders méér doen dan mensen uit hun huis zetten of inboedels in beslag nemen. "Als je die RTL 5-serie mag geloven, doen we de hele dag niets anders. Gerechtsdeurwaarders kunnen echter ook procureurswerk doen op een advocatenpraktijk (dagvaardingen betekenen), behulpzaam zijn bij incasso-praktijken of werken bij rechtskundige afdelingen van vakbonden." Legio mogelijkheden dus en helemaal voor juristen. De Koninklijke Vereniging voor Gerechtsdeurwaarders wil het aantal (kandidaat-) gerechtsdeurwaarders over een aantal jaren verdubbeld zien - nu zijn het er zo'n vijfhonderd - en heeft vooral voorkeur voor juristen. De kans om rechter, officier van justitie of 'overplaatsbaar' ambtenaar bij Buitenlandse Zaken te worden is heel wat kleiner. Van de honderden mensen die elk jaar solliciteren naar een opleidingsplaats bij de RAIIO-opleiding voor de rechterlijke macht, doorstaan er maar vijftig de selectie-procedure. Bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken mogen er jaarlijks maar

dertig academici aan een internationale loopbaan beginnen, na een razendsnelle training; het vroegere 'diplomatenklasje', nu de 'opleiding voor overplaatsbaar ambtenaar' duurt slechts vijf maanden. Flexibiliteit, aanpassingsvermogen, stabiliteit, initiatief en een goede kennis van vreemde talen zijn zo wat eisen om in

aanmerking te komen.

"Sociale betrokkenheid, analytisch kunnen denken, maar vooral motivatie" zijn meer van belang als je de RAIIO-opleiding wil volgen, volgens Erik Boerma en Liesbeth van der Poel, beiden werkzaam als rechterlijk ambtenaar in opleiding bij de rechtbank in Maastricht. Zes jaar lang duurt het

voordat je als zelfstandig rechter of officier van justitie aan de slag mag. Gelukkig is de opleiding voornamelijk praktisch van aard, alhoewel het dagenlang typen van vonnissen ronduit saai is. "Maar", spreekt Boerma de toehoorders en zichzelf moed in, "juridisch werk is best wel heel leuk."

Judith Kuijk

Ritzen ziet OU als innovatiecentrum

Open Universiteit krijgt rol bij modernisering onderwijs

Universiteiten en hogescholen moeten bij de modernisering van hun onderwijs veel meer gebruik maken van de Open Universiteit, vindt de Tweede Kamer.

Bij de invoering van informatietechnologie in het onderwijs willen vooral de universiteiten te veel op eigen houtje het wiel uitvinden, was vorige week donderdag de gedeelde mening van de kamercommissie onderwijs. "Een slimme instelling maakt gebruik van de Open Universiteit", zei ook minister Ritzen. De Kamer sprak over de toekomst van de Open Universiteit (OU). Door een sterk afgenomen belangstelling voor 'afstandsonderwijs'

is de OU in een crisis geraakt. Minister Ritzen wil dat de instelling in Heerlen zich veel meer profileert als een innovatiecentrum voor universiteiten en hogescholen. Hij denkt dat de OU daarin een grote rol kan spelen gezien haar expertise op het gebied van onderwijsvernieuwingen.

Om de kloof tussen OU enerzijds en universiteiten en hogescholen anderzijds te overbruggen, is een consortium gevormd. Daarin zitten de universiteiten van Utrecht, Groningen, Rotterdam en Maastricht; de hogescholen Windesheim (Zwolle), HOZN (Eindhoven/Tilburg) en Utrecht; alsmede twee Vlaamse instellingen.

De Kamer schaarde zich achter die opvatting. Wel drongen VVD, D66 en CDA er op aan dat de OU afstandsonderwijs aan 'tweede-kansers', mensen uit achterstandsgroepen, blijft geven.

De minister noemde beide taken "navigatiegeschikt". "Er is zeker geen sprake van een sterfhuisconstructie."

Wel wil Ritzen dat ook de universiteiten en hogescholen steeds meer afstandsonderwijs gaan geven. "Hoe, dat is een kwestie van de langere termijn." Wat de PvdA betreft, krijgt onderwijsvernieuwing de grootste nadruk bij de OU. In de toekomst moet de OU de universiteiten en hogescholen steunen bij het ontwikkelen van allerlei soorten onderwijs in het kader van 'permanente educatie', vond W. van Gelder. "Afstandsonderwijs moet een vaste taak van de instellingen worden."

HOP, Pieter Evelein

Eigenlijk had Ilka Peskens psychologie naast haar studie rechten willen studeren. Maar straf- en privaatrecht naast elkaar was al zwaar genoeg. Dus combineert ze in haar scriptie psychologie met strafrecht. Onderwerp: het aanpassen van de verjaringstermijn aan het fenomeen 'verdringing'.

In juli 1994 besloot de Tweede Kamer de verjaringstermijn (afhankelijk van het delict tussen de twee en achttien jaar) bij seksuele vergripen pas in te laten gaan op het moment dat het slachtoffer achttien jaar wordt. Deze wetwijziging was gebaseerd op de veronderstelling dat kinderen traumatische gebeurtenissen kunnen verdringen. En dat het mogelijk is dat pas na jaren de herinneringen weer boven komen.

Ilka Peskens onderzocht in haar scriptie de geldigheid van die veronderstelling. Het onderwerp beviel haar vooral omdat het de psychologie met de rechtsgeleerdheid verbond. Een gewaagde combinatie. "Juristen vinden het onderwerp niet juridisch genoeg", zegt de kersverse meester. In Leiden, waar ze sinds augustus als strafrecht-docente werkt, heeft ze zich dikwijls moeten verdedigen. Vooral omdat ze voor haar scriptie ook nog een negen haalde. "Vaak nemen ze de rechtenfaculteit van Maastricht toch al niet zo serieus, en dan met zo'n scriptie een negen halen! Je hebt dan het gevoel alsof je je dubbel moet bewijzen."

Je kunt als jurist echter niet om de psychologische kant van de zaak heen, vindt Peskens. In haar scriptie laat ze zien dat bij de wijziging van de verjaringstermijn van seksuele delicten gepleegd bij minderjarigen een psychologisch argument - verdringing - van doorslaggevend belang was.

An sich een prima wetwijziging, vindt Peskens. Je kunt van een kind van zeven niet verwachten dat het zijn ouders aangeeft. Al helemaal niet omdat het daarmee zijn vertrouwde bestaan op losse schroeven zet. Maar de Kamer gebruikte in de zomer van 1994 een gevaarlijk argument. De wetenschap is er namelijk nog lang niet over uit wat verdringing precies is. Sommigen zien het als moedwillig en langdurig ergens niet aan

(Illustratie Geert Setola)

Tussen liegen en vergeten zit verdringen

denken, anderen zien verdringing als een onbewust proces van iets (tijdelijk) totaal niet meer weten. Omdat de deskundigen het niet eens zijn, ging Peskens onderzoeken wat de burger onder verdringing verstaat. Ze verspreidde vragenlijsten onder psychologen,

politiefunctiearissen, juristen en een groep die een doorsnee zou moeten zijn van de bevolking. De onderzoeksgroep boog zich onder andere over de - op werkelijkheid gebaseerde - casus van Esther die zich in therapie weer zegt te

herinneren dat haar vader haar tien jaar geleden heeft verkracht. En over die van Jaap die toen hij jong en dronken was een dodelijk ongeluk veroorzaakte en doorreed. Pas na 25 jaar komen deze herinneringen terug, zegt hij. De ondervraagden moesten aangegeven welke vormen van 'niet meer weten' volgens hen het predikaat 'verdringing' verdienden en welke als 'vergeten' of 'leugen' of iets daar tussenin beoordeeld moesten worden.

De belangrijkste conclusie was dat bij 'verdringing' de meeste ondervraagden een onderscheid maakten tussen een moedwillige en een onbewuste variant. Dat verbaast Peskens, die zelf nogal wat scepsis heeft ten opzichte van het onbewuste proces. "Ik kan me nauwelijks voorstellen dat je het ene moment kunt leven van jippieajee niets-aan-de-hand en je je het volgende moment iets verschrikkelijks herinnert dat tien jaar geleden is gebeurd." Ook al zou er consensus bestaan over de betekenis van verdringing, dan nog was het volgens Peskens geen goed argument om enkel de verjaring van seksuele delicten met minderjarigen te wijzigen. Consequente toepassing van dit argument zou volgens Peskens betekenen dat ook de verjaringstermijn voor volwassenen en voor delicten van niet seksuele aard aangepast zou moeten worden. Dit zou ook in overeenstemming zijn met de mening van de ondervraagden. Bij uitbreiding van de verjaringstermijn kan gedacht worden aan een verjaringstermijn die begint op de dag dat de herinneringen terugkomen, zoals het sinds 1989 in de Verenigde Staten wordt toegepast. "Waanzin", noemt Peskens deze gang van zaken. "Dan krijg je van die baanbrekende arresten waarin een 91-jarige vader alsnog wordt aangeklaagd voor een misdrijf dat hij tientallen jaren daarvoor heeft gepleegd." Volgens de ex-rechtenstudent druist deze gang van zaken volledig in tegen het idee achter de verjaringsclausule, namelijk dat er altijd een moment komt waarop het zo lang geleden is dat een misdrijf is gepleegd, dat de maatschappij geen behoefte meer heeft aan vergelding. En de dader moet ook eens zonder de onzekerheid van een dreigend proces kunnen leven.

Tineke Oosterloo

De eeuwige strijd tussen Geneeskunde en de rest

'Zij krijgen meer dan wij en dat is onrechtvaardig'

Een teer punt, dat is de begrotingssystematiek oftewel het intern verdeelmodel van de Rijksuniversiteit Limburg al tijden. Een paar jaar geleden waren het de juristen die vonden dat zsystematisch werden onderbetaald. Waarom kreeg economie wel de veel gunstigere gammafinanciering en moest de juridische faculteit het met de 'magere' alpha-financiering doen? Onrechtvaardig, oordeelden de juristen. Het opbouwen en verzorgen van een juridisch curriculum eist toch net zoveel van medewerkers als de ontwikkeling en uitvoering van het economisch onderwijs? Sinds 1995 is dat leed aan de Zwingelput geleden en is de zak met geld die rechten voor haar studenten krijgt relatief net zo groot als de zak van economie.

Maar het ene gemor is nog niet uit de lucht, of het volgende kondigt zich al aan. Nu zijn het de psychologen die met scheve ogen naar de burens kijken. In het rapport 'Begroting Psychologie 1996' is zelfs een apart hoofdstukje aan dit netelige punt gewijd.

Daarin laat de commissie psychologie zien dat de medici voor het onderhoud van het al jaren bestaande curriculum van het eerste en tweede jaar, meer dan twee keer zoveel uitgeven als psychologie voor de opbouw van het hare. Ook voor de niet-cynici onder ons, zo schrijven de psychologen, "moet toch duidelijk zijn dat hier iets gek aan de hand is. Vanuit de gedachte dat alle faculteiten van de RL met hetzelfde onderwijssysteem werken is toch nooit of te nimmer te verklaren dat de FdG meer dan 2500 uur meer nodig heeft voor het zelfde type taken dan gezondheidswetenschappen of psychologie." Een "fundamentele onrechtvaardigheid", concludeert de commissie psychologie dan ook.

Te verklaren is het echter wel. Het is gewoon een kwestie van normen toepassen; de interne RL-normen welteverstaan. De psychologen hebben een zogenaamde bèta-gammafinanciering (40%-60%). De gezondheidswetenschappers, wier norm psychologie volgt bij het berekenen van de onder-

wijstaken, zitten met iets gelijksoortigs (35%-65%). De medici vallen hier echter buiten en hebben het beter. Zij krijgen voor de eerste fase van de opleiding de gunstige bètafinanciering: dat wil zeggen dat er per twintig studenten één docent mag worden aangesteld. Die verhouding ligt bij een gammafinanciering veel ongunstiger: één docent op 28,5 studenten. Voor al deze docenten, of ze universitair docent of hoogleraar zijn, krijgt een faculteit een ton per jaar. Conclusie: de medici beschikken dus in verhouding over meer docenten en zitten ruimer in de slappe was.

Waarom de faculteit der geneeskunde de meer mensen nodig heeft is niet één, twee, drie uit te leggen, zegt drs. E. Beuker, de financiële man van de faculteit. Het ligt in ieder geval allemaal een stuk ingewikkelder dan de commissie psychologie voorspiegelt. Iets wat de decaan van de medische faculteit al via een boze brief aan het college van bestuur had laten weten. Het is gewoon een gegeven dat de

opleiding tot arts veel duurder is dan die tot jurist of econoom, vervolgt Beuker. Daarom krijgt iedere medische faculteit in Nederland een veel gunstigere financiering dan bijvoorbeeld de juridische en economische faculteiten.

Een medische faculteit levert artsen af die na het afleggen van de eed patiënten gaan behandelen. Een verantwoordelijke taak waarop ze goed moeten worden voorbereid: in kleine groepen, intensieve practica en alles onder begeleiding van zeer deskundige vakmensen. Studenttutoren en aio's, zo verzekert Beuker, tref je daarom in het onderwijs van geneeskunde niet aan. Dat het merendeel van dit verhaal toch ook opgaat voor de andere faculteiten die werken volgens het probleemgestuurd onderwijs, gaat er bij hem niet in: de geneeskunde-opleiding is en blijft arbeidsintensiever.

Bovendien moet geneeskunde het in de eerste fase van de opleiding met minder geld doen dan de zusterfacul-

teiten. In Maastricht zorgt het intern verdeelmodel er namelijk voor dat de medici sinds kort een dikke vijf procent van het geld dat via de eerste geldstroom (de minister) binnenkomt, inleveren. De Maastrichtse juristen en economen zouden onder andere daardoor juist meer dan hun zusterfaculteiten ontvangen. Een constatering die door de betreffende faculteitsdirecteuren in twijfel wordt getrokken. Mr. Appie Luermans (rechten) kan niet zeggen of de andere slechter bedeed zijn. Eenvoudig omdat iedere zusterfaculteit met een ander intern verdeelmodel zit. René Verspeek (economie) heeft wel kijk op de financiële situatie van zijn collega's en weet dat zowel Tilburg als Groningen op eenzelfde niveau als de Maastrichtse economische faculteit zitten.

Riki Janssen

Begroting

(vervolg van pagina 1)

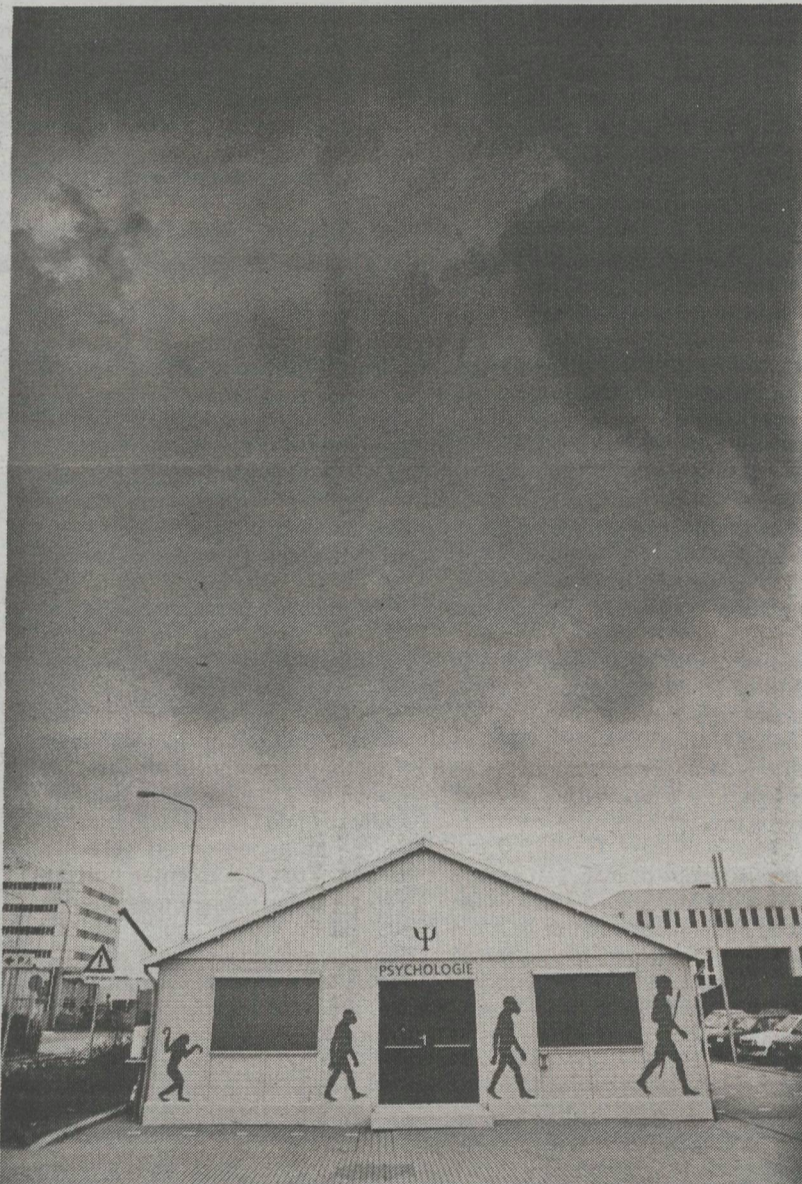
In totaal ontvangen op dit moment 349 ex-werknemers een wachtgelduitkering.

Ter dekking van het tekort gebruikt het college de stoplap van de algemene bedrijfsreserve. Meer structurele maatregelen zijn op komst, zei Dittrich. Het Intern Herplaatsingsbureau wordt nieuw leven ingeblazen, er wordt over een 'onderzoekspool' nagedacht waar diverse projecten personeel uit kunnen putten en de faculteiten worden gevraagd om het opslagpercentage dat zij hanteren op af te sluiten contractonderzoek te verhogen van 6,5 naar 10 procent. Het "noodzakelijk kwaad" van de wachtgeldten mag volgens Dittrich echter nooit het personeelsbeleid beïnvloeden. Een voorstel van een raadslid om meer met uitzendkrachten te gaan werken, noemde hij „princieel onverwenselijk" omdat er dan binnen het personeel een scheiding komt tussen de 'eigen' mensen en de mensen van buiten. Ook mogen volgens hem de faculteiten en diensten een beslissing over het al dan niet verlenen van tijdelijke contracten niet laten beïnvloeden door de wachtgeld dreiging.

De decentrale begrotingen lieten dit jaar geen aardverschuivingen zien. Geneeskunde verwacht 1996 af te sluiten met een klein tekort van drie ton op een begroting van ruim 83 miljoen. Opvallend is de verwachting dat de opbrengsten uit contractonderzoek zullen dalen van tien miljoen (begroting 1995) naar negen miljoen. Dit dat ook werkelijk gebeurt valt te bezien: in 1994 werd 9,4 miljoen betaald, terwijl dat jaar uiteindelijk 18,4 miljoen binnenkwam.

De begroting van gezondheidswetenschappen is sluitend (36 miljoen) aan kosten - en opbrengstzijde. Een opmerkelijke prestatie voor een faculteit in reorganisatie. Er is zelfs geld over om de verkleining van het personeelsbestand met 46 voltijdse aanstellingen niet op 1 januari, maar pas op 1 juli 1996 in te laten gaan. Dat geldt ook voor werknemers met een tijdelijke aanstelling. Volgens het college van bestuur werkt deze fasering in het voordeel van de werknemers die met uitstel worden bedraagd: zij hebben meer tijd om op zoek te gaan naar ander werk. Voor de overgeblevenen betekent het een verlichting van de werkdruk.

het college van bestuur is echter bezorgd over de studentenaantallen. De

faculteit heeft haar reorganisatie-doelstelling (minus 46 fte) gebaseerd op een instroom van 510 studenten. „De cijfers met betrekking tot de eerstejaars instroom 1995 geven geen aanleiding tot optimisme", schrijft het college. „Op dit moment is de voortgang van deze doelstelling in gevaar." Concrete gegevens over de instroom 1995 worden pas deze week verwacht.

Rechten houdt voor het eerst sinds jaren geld over (ruim een half miljoen op een begroting van ruim negentien miljoen). De faculteit wordt sinds dit jaar op grond van het gamma-tarief in plaats van het lagere alfa-tarief gefinancierd. Toch zoekt rechten naar mogelijkheden om te bezuinigen. Het schrappen van een aantal onderwijsrollen, het vergroten van de onderwijsgroepen en het experimenteren met studenttutoren zijn slechts enkele van de genoemde maatregelen die de faculteit neemt om weerstand op te bouwen. Haagse geluiden stemmen

de bestuurders somber en ook de eigen financiële positie is nog lang niet gezond door het stelselmatig uitputten van de algemene bedrijfsreserve, waaruit de tekorten van de afgelopen jaren werden gedekt. Het verwachte overschot voor 1996 is bovendien voor een belangrijk deel gebaseerd op bezettingstechniek: de inkomsten uit contractonderzoek worden twee ton hoger getaxeerd dan in het verleden, omdat ook de daadwerkelijke realisatie vaak ruim boven de begroting bleek te liggen.

Bij **economie** heerst ook bezorgdheid, met name over de studentenaantallen. Deze stijgen weliswaar nog altijd, maar de groei wordt veroorzaakt door de komst van nieuwe opleidingen die nog niet zijn 'volgelopen'. De kernopleiding economie kampt al jaren met een teruglopende belangstelling. De faculteit prepareert zich op de magere jaren door ondermeer het sociaal fonds weer aan

De financiering van nieuwe opleidingen drukt zwaar op de begroting van de Rijksuniversiteit Limburg. Zeker als die nieuwe opleidingen, zoals psychologie, hun toelagen gaan vergelijken met de burens en vervolgens vinden dat ze te weinig krijgen. De burens zijn het daar niet mee eens. (foto Philip Driessen)

te vullen en iedere vakgroep te verplichten vóór 1998 minstens twintig procent van het personeelsbestand „flexibel ingevuld" te hebben met voornamelijk tijdelijke aanstellingen. In 1996 denkt de faculteit nog ruim zeven ton over te houden op een begroting van bijna 29 miljoen.

Een forse greep uit de facultaire spaarpot is nodig om het tekort van bijna zes ton op een begroting van 6,9 miljoen bij **cultuurwetenschappen** te dekken. Kleine faculteiten voelen budgetveranderingen het hardst en daarom wordt bekeken of er een andere financieringsgrondslag mogelijk is, schrijft het college van bestuur. In geruststellende bewoordingen maakte collegevoorzitter Dittrich afgelopen dinsdag duidelijk dat de algemene bedrijfsreserve van cultuurwetenschappen nog groot genoeg is en bij ongewijzigd beleid pas tegen de eeuwwisseling uitgeput zal raken.

Hetzelfde verhaal voor **algemene wetenschappen**. Het tekort van 250 duizend gulden (totale begroting 3,4 miljoen) wordt ondermeer veroorzaakt door het wegvallen van een E regio-subsidie van een half miljoen. De vakgroepen zijn daarom op rantsoen gesteld. In tegenstelling tot cultuurwetenschappen is de bodem van de spaarpot van algemene wetenschappen nu al in zicht. „Als de pot leeg is, moet de faculteit met minder mensen toekomen. Zo simpel is dat", zei Dittrich.

„De commissie **psychologie** groeit in snel tempo uit naar een faculteit, ook al ontbreekt nog de formele status" luidt de openingszin van hoofdstuk 2.7. in de RL-begroting. Vooral nog is de opleiding een onderdeel van algemene wetenschappen, maar wel met een eigen begroting. Deze vertoont in haar eerste jaar meteen al een tekort van ruim 751 duizend gulden (op 3,3 miljoen). En dan heeft het college al een miljoen méér in de richting van deze nieuwe opleiding gesluisd dan het oorspronkelijk van plan was, omdat ook de instroom van 170 eerstejaars de verwachting van honderd ver overtrof.

Psychologie baseert haar begroting ondermeer op het uitgangspunt dat op iedere onderwijsplaats één onderzoekersplaats moet worden gefinan-

cierd. Universiteitsraadslid prof. dr. J. W. Arends (geneeskunde) vroeg zich afgelopen dinsdag hardop af of psychologie al meteen „de volle mep" onderzoeksopslag moest krijgen. Kon ze haar onderzoek voorlopig niet elders onderbrengen? En wat dacht het college van een numerus fixus, om zo de kosten te drukken?

Nee en nee was het antwoord van Dittrich op deze twee vragen. Een opleiding is pas volwaardig met volwaardig onderzoek en met een numerus fixus schrik je meer eerstejaars af dan je lief is. Hij verwachtte dat het aantal eerstejaars dit jaar vanzelf zal afnemen naar 140 als de vele dubbelstudenten „afgestraft" worden voor hun te optimistische inschatting van de zwaarte van de opleiding.

De begroting van de **algemene diensten** tenslotte brengt weinig nieuws. De gevolgen van de reorganisatie zullen pas zichtbaar zijn in de volgende begroting. Het dit jaar relatief kleine tekort van zes ton op een totaal van 31 miljoen treft alleen de begroting van de 'Algemene Diensten Centraal'. Hieronder vallen de niet-bedrijfsmatige activiteiten, zoals personeelsfinanciële- en juridische zaken. Op het onderdeel 'bedrijfsmatige activiteiten' houden de diensten geld over. De vraag rees dan ook onmiddellijk tijdens de commissievergadering of de 'beschikbaarheidsbijdrage' die de eenheden betalen om facilitaire bedrijven als Unigraphic en RL-catering in stand te houden, nu lager kon worden. Dat was volgens collegevoorzitter Dittrich onwenselijk zolang de reserves nog niet op een bedrijfseconomische aanvaardbare hoogte waren gebracht.

Het college van bestuur lijkt de kaas van 353,6 miljoen gulden (totale instellingsbegroting) handig te hebben verdeeld. En er zitten geen grote gaten in. Afgelopen dinsdag klonk er dan ook weinig rumoer tijdens de bijeenkomst van de commissie planning en begroting, die in een recordtijd van één uur en een kwartier door de 209 pagina's rekensommen jaste. Beleidsvoornemens als het afschaffen van de begrotingsrichtlijn 'vrouwenstudies' of het annexeren van het IHP, zorgden nauwelijks voor enige deining. Glimmend incasseerde het duo 'Fredrich' de complimenten over de „degelijke en solide" miljoenennota. Collegevoorzitter Dittrich en zijn rechterhand drs. R. Frederix (hoofd van de financieel-economische dienst) moesten alleen beloven dat de commissieleden volgend jaar meer tijd zouden krijgen om de begroting te bestuderen. „Als ze de begroting nog mogen bestuderen", fluisterde een raadslid op de publieke tribune.

Wim Ortjens

Afrika voelt nog steeds de dreiging van de westerse arrogantie

Het lijkt geen twijfel dat de kritische opvattingen van dr. Yash Tandon over het verband tussen ontwikkelingshulp en bestuur, zoals de westerse landen dat aan de Afrikaanse willen opleggen, worden gedeeld door de meerderheid van de Afrikanen. Het was dan ook niet verwonderlijk dat professor Tandon, hoogleraar aan het instituut voor Ontwikkelingsstudies van de Universiteit van Zimbabwe en voorzitter van de International South Group Network, de held werd van de meeste Afrikaanse afgevaardigden, die hem luidkeels bijvielen tijdens een discussie met Hank Cohen, senior advisor van de Global Coalition for Africa.

Niet alleen in Afrika, maar ook in het Westen en de Bretton Woods-instituten is algemeen bekend dat de recepten van de Wereldbank en het IMF de economische problemen van de meeste Afrikaanse landen niet hebben kunnen oplossen omdat zij werden uitgeschreven zonder raadpleging van de patiënten en zonder aandacht voor hun gevolgen en bijwerkingen. Als ik het ergens over eens ben met dr. Tandon, dan is het wel over de constatering dat de behandeling van de Wereldbank en het IMF de patiënt alleen maar zieker heeft gemaakt.

Om een voorbeeld te noemen: de economische beleidsmaatregelen die voortkwamen uit de inmiddels beruchte *Structural Adjustment Programmes* (SAPs), hebben enkel geresulteerd in ernstige noden en ontberingen onder grote delen van de bevolking van landen waar men heeft geprobeerd de SAPs in praktijk te brengen. Op plaatsen waar dat is gebeurd, is de levensstandaard van de burgers scherp gedaald in vergelijking met de situatie voordien. De liberalisering van het handelsverkeer heeft tot gevolg gehad dat veel ondernemingen moesten sluiten en dat vele duizenden werknemers op straat kwamen te staan.

Zelfs de plannen ter verlichting van de armoede die de Wereldbank bedacht voor de meest kwetsbare groepen die het hardst getroffen werden door de gevolgen van SAPs, hebben niet gewerkt. Zij zouden de beoogde verlichting alleen hebben kunnen brengen als zij tegelijk met de SAPs waren ingevoerd. Maar de Wereldbank kwam pas achteraf op dat idee toen het verzet tegen de SAPs steeds grotere vormen aannam.

Niettemin geloof ik dat dr. Tandon een beetje ver ging toen hij de Global Coalition for Africa bekritiseerde als de zoveelste poging van het Westen om Afrika te overheersen. Ook al zijn vorige pogingen om de Afrikaanse economie uit het economische slop te halen niet bijzonder geslaagd, ik denk dat het niet eerlijk is de GCA te brandmerken als een organisatie die Afrika een verkeerd plan wil opleggen. Integendeel, ik zie de GCA eerder als een kans om te komen tot een nieuwe vorm van samenwerking tussen de westerse donorlanden en Afrikaanse staten waarin beide partners eerst een gezamenlijke strategie bedenken en dan pas concrete uitvoeringsplannen opstellen. Ik ben er vast van overtuigd

Afrika moet zelf kunnen uitmaken wat goed bestuur is, liet een belangrijke stroming tijdens het congres horen (foto Nelis Tutkey)

dat initiatieven die de bedoelingen hadden Afrika te helpen, tot nu toe mislukten omdat zij eenzijdige ondernemingen waren die op een ander continent waren bedacht zonder betrokkenheid van de mensen voor wie zij waren bedoeld. De GCA schept echter een nieuw concept voor samenwerking tussen donorlanden en Afrikaanse landen waarin de laatste hun verantwoordelijkheid dienen te nemen teneinde hun prioriteiten beleidslijnen voor hun ontwikkeling te formuleren.

Indien echter mensen als Hank Cohen, senior advisor bij de GCA, de dienst kunnen gaan uitmaken in die organisatie, zal haar goede naam binnen de kortste keren naar de bliksem worden geholpen of zal de kritiek van dr. Tandon snel aan overtuigingskracht winnen. De arrogantie waarmee Cohen voor het forum van zoveel delegatieleden uit de hele wereld de opvattingen van Tandon afdeed als ongefundeerde nonsens, getuigt van die typische attitude die bij Afrikanen onmiddellijk de verdenking wekt dat het Westen hen nog altijd minacht. Afrikanen worden niet geacht vragen te stellen, laat staan commentaar te geven op een initiatief dat voor hun bestwil genomen wordt.

Als de GCA geaccepteerd wil worden als een levensvatbaar instituut dat de oprechte wens heeft om Afrikanen te helpen bij het opstellen van nieuwe strategieën om hun economische problemen op te lossen, dan kan zij de kritiek van dr. Tandon niet als ongefundeerd terzijde schuiven. Zijn opmerkingen zijn een allesbehalve emotionele reactie op de rol van de GCA in de ontwikkeling van Afrika, zoals die door Cohen werd geformuleerd. Als er in de Afrikaanse landen een opiniepeiling werd gehouden om de bijval voor dergelijke opmerkingen te toetsen, dan ben ik er zeker van dat dr. Tandon onmiddellijk tot een held zou worden uitgeroepen.

De GCA zou de opmerkingen moeten aangrijpen om een zelfonderzoek te houden naar de vraag waar zij voor staat en op welke punten zij zich zodanig verder kan verbeteren, dat de organisatie niet langer wordt gezien als

een praatinstelling maar als een club die gelooft in wat zij verkondigt. Dat zal haar ook meer geloofwaardigheid opleveren bij haar zelfonderzoek naar de vraag wat onder behoorlijk bestuur moet worden verstaan. Intussen zouden de vice-voorzitters van de GCA er goed aan doen de GCA-medewerkers, in het bijzonder mensen als Cohen, een onbevengende houding te laten aannemen zodat ze open kunnen staan voor kritiek zonder meteen emotioneel te worden. De GCA wordt geacht te bestaan uit 'wijze mannen' die constructief met elkaar in debat kunnen gaan. Het is bepaald niet wijs om andermans standpunt als nonsens weg te wuiven als dat niet past bij je eigen zienswijze.

In het verlengde daarvan kan gezegd worden dat Afrikanen die écht willen dat de inspanningen van de GCA om hun landen te helpen, het gewenste resultaat hebben, moeten proberen de geloofwaardigheid van de GCA te herstellen door onverwijld actie te

ondernemen om mensen als Cohen en hun achterban goed aan het verstand te brengen dat de doelstellingen van het GCA niet neo-koloniaal zijn. Als ergens gaten of zwakke plekken worden ontdekt in haar activiteiten, dienen die smetten meteen te worden weggenomen.

De ontwikkeling van Afrika bevindt zich op een tweesprong. De landen hebben meer dan ooit behoefte aan instanties als de GCA om de levensstandaard van haar burgers te verbeteren. Niemand mag de kans krijgen de pogingen te ondermijnen van mensen die vanuit een oprecht verlangen en met vastberadenheid Afrika uit zijn economische malaise willen helpen. Anders dan de Bretton Woods-instellingen - die binnenskamers wel willen bekennen dat hun recepten hun uitwerking gemist hebben, maar die niet publiekelijk willen opbiechten dat hun maatregelen weliswaar goed bedoeld waren, maar op een mislukking zijn uitgedraaid - zou de GCA haar reputatie kunnen verbeteren door

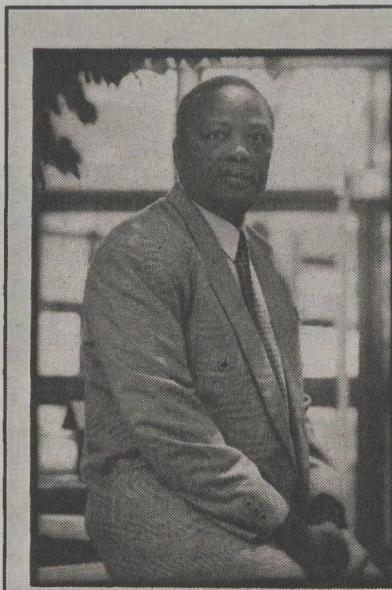
haar beleid geregeld bij te stellen als het niet aan de gestelde verwachtingen voldoet.

Als Afrikaans journalist, die zich uitgebreid heeft beziggehouden met de bevrijdingsbewegingen in zuidelijk Afrika en die heeft kunnen zien hoe de westerse landen twee maten gebruikten bij het behandelen van de politieke crisis in ons gebied, deel ik in zekere mate de gevoelens van dr. Tandon dat het niet terecht is om allerlei democratische voorwaardelijkheden en voorwaarden te stellen alvorens te proberen Afrika een marktgericht economisch model op te leggen. In zuidelijk Afrika hadden de meeste staten hun vrijheid en onafhankelijkheid met minder tijdverlies en ten koste van veel minder mensenlevens en bezittingen kunnen veroveren als de westerse naties zich niet zo onverschrokken hadden opgesteld en als zij hun rol niet zo hadden beperkt tot het veiligstellen van hun economische belangen.

Als er geen drastische verandering komt in het houding van het Westen tegenover Afrikaanse aangelegenheden, blijft het gevaar bestaan dat iedere maatregel, hoe goed die ook bedoeld mag zijn, tot mislukken is gedoemd vanwege de achterdocht dat er steeds een verborgen agenda zit achter ieder initiatief dat het Westen terwille van Afrika wil nemen.

Als de westerse landen de Afrikanen werkelijk willen laten waarderen wat zij hen voorhouden, in het bijzonder op het gebied van 'goed bestuur', dan moeten die westerse landen ophouden dictatoriale regimes overeind te houden enkel vanwege hun economische belangen. Laat het Westen mee-acht slaan op de rapportages van organisaties als Amnesty International en laat hen waarschuwingssignalen sturen naar Afrikaanse dictators dat hun dagen geteld zijn als zij denken dat zij ongestoord kunnen doorgaan met het schenden van mensenrechten. Op die manier kan het Westen de beste bijdrage leveren aan het bereiken van goed bestuur in Afrika.

Dennis Kapata

Dennis Kapata is een Zambiaanse journalist met een lange ervaring op het gebied van politieke, economische en culturele onderwerpen. Hij werkt momenteel als politiek hoofdredacteur van de *Southern African Economist*, die verschijnt in Harare (Zimbabwe) onder auspiciën van de Zuidelijk-Afrikaanse Ontwikkelingsmaatschappij. Voordien was hij chef nieuwsdienst bij *The Times of Zambia*.

Twee vakgroepen, twee hoogleraren, acht jaar ruzie

"Nee, ik heb besloten om geen commentaar te geven", zegt een faculteitsraadslid, tevens lid van de vakgroep informatica. "Het lijkt me verstandiger om nu maar even niets te zeggen", zucht een oudgediende van de vakgroep wiskunde. Beide heren kijken er nogal benauwd bij. Want elk woord zou olie op het vuur kunnen zijn, geeft de wiskundige toe. Beeld van een faculteit in verwarring.

Waar de argeloze bezoeker er binnen twee minuten verdwaalt, blijken verhalen en geruchten geen enkele moeite te hebben met de talloze trapjes, bochten en door-gangetjes in de panden aan de St. Jacobstraat en de Kapoenstraat. Vooral de afgelopen maand heeft het er van gegonsd. In dit labyrint huist de faculteit der Algemene Wetenschappen (AW), de kleinste van de RL, maar een groot zorgenkind van het college van bestuur. Dat dan ook besloot om in te grijpen; een faculteit met slechts twee vakgroepen waarvan de voorzitters met geen mogelijkheid nog door één deur kunnen, en dat al bijna sinds mensenheugenis: daar moest maar eens een einde aan komen. Het college was het zat, zo werd het voltallige facultaire personeel op donderdag 2 november medegedeeld.

Hoe het zo gekomen is? "Het speelt eigenlijk al acht jaar", meldt prof. dr. ir. drs. O.J. Vrieze, voorzitter van de vakgroep wiskunde. En dat is ongeveer het enige wat hij erover kwijt wil. Koos Vrieze is acht jaar in dienst. Zijn tegenspeler, prof. dr. H.J. (Jaap) van den Herik, voorzitter van de vakgroep informatica, is ook acht jaar in dienst. De heren hebben het kortom van het begin af aan moeilijk met elkaar gehad.

Bestuurlijk leverde dat echter nog geen onoverkomelijke problemen op. De toenmalige faculteit der algemene wetenschappen bestond immers niet alleen uit informatici en wiskundigen, maar ook uit filosofen, historici en aanverwant volk. De tegenstellingen werden dus verzacht en ingebed, de bliksems werden afgeleid.

Dat veranderde per 1 januari '94, toen de sterk groeiende alfa/gammapoot zich zelfstandig in een eigen faculteit der cultuurwetenschappen. De achterblijvers waren op zichzelf aangewezen. En het feit dat hun eigen opleiding, kennistechnologie, op zijn zachtst gezegd enige moeite heeft om studenten te trekken (elke formulering die maar een fractie stilliger is dan deze, levert gegarandeerd een boze brief van de PR-medewerkster op), heeft de geesten bij AW er niet zelfbewuster op gemaakt. Hoezeer de medewerkers er ook van overtuigd zijn dat ze een uitstekende opleiding aanbieden. De faculteit voelt de meewarige blikken van de rest van de universiteit, moet keer op keer verantwoording afleggen aan een kritisch college van bestuur, en hoort hoe de universiteitsraad zich hardop afvraagt wanneer het moment komt dat een onrendabele opleiding wordt opgeheven. Zoiets zet de zaak onder druk, en dat des te sterker bij een faculteit wier kopstukken om de haverklap de arena opzoeken.

Nooit meer goed

"Die twee hebben zéér verschillende karakteren", zegt dr. Ton Weijters, een van de weinige facultaire medewerkers met genoeg *Zivilcourage* om zijn visie te geven. Weijters (informatica): "Jaap van den Herik is vrij direct, durft risico's te nemen,

schiet regelmatig uit zijn slof maar kan ook zijn ongelijk wel toegeven. Hoewel hij eerder de fout bij de ander dan bij zichzelf zal zoeken. Koos Vrieze houdt van zekerheid, neemt dus minder graag risico's. Hij kan veel hebben van mensen, maar als je te ver gaat zal hij je dat niet makkelijk vergeven. En dat is wat er gebeurd is. Jaap doet een boel goede dingen, maar hij kan mensen ook grondig op de ziel trappen, echt kwetsen. Dan ontstaan verhoudingen die nooit meer goed komen. Zo is het met Koos gegaan."

Leidt een ruzie aan de top automatisch tot ruzies in de echelons daaronder? Nee, zo erg is het niet. Dat willen zelfs de mensen die eigenlijk niet willen praten, nog wel bevestigen. Op de 'werkvloer' gaat het er redelijk harmonieus aan toe. Natuurlijk zijn er verschillen van mening, maar die horen erbij. Wat wel tot faculteitsbrede irritaties leidt, is het vermoeiende extra overleg dat nodig is omdat de hoogleraren met elkaar in de clinch liggen en er toch het een en ander geregeld moet worden. "Daar gaat veel energie in zitten", zegt Weijters.

En er speelt nog iets anders. Omdat de faculteit zo klein is, zit iedereen wel in een of meer commissies, in de raad of in het bestuur. Daar wordt beleid gemaakt, daar worden beslissingen genomen. En daar wil de vakgroepsloyaliteit wel eens sterker zijn dan het facultaire belang, zegt dr. ir. Piet Boekhoudt (wiskunde): "Men stelt zich niet altijd onafhankelijk op. Zeker in de raad opereren mensen echt als vakgroepsvertegenwoordigers, want als ze dat niet doen kunnen ze het verwijt van deloyaliteit naar hun hoofd krijgen."

Van wie? Van de vakgroepsvoorzitters. In die zin werkt de verdeeldheid aan de top wel degelijk door. Vreemd is het dus niet dat de vakgroepen tactische besprekingen houden als er weer faculteitsraadsverkiezingen aankomen. En dat er duidelijke stemadviezen worden gegeven.

Waarom de escalatie uitgerekend nu plaatsvond en niet een jaar later of eerder, blijkt moeilijk vast te stellen. Een serie kleine dingetjes en de beroemde laatste druppel, dat is het enige wat de zegslieden los willen laten. Vast staat dat de vertrouwenscommissie die in het najaar aan het werk toog om een nieuw faculteitsbestuur voor te stellen, eveneens stuitte op de spreekwoordelijke onenigheid tussen beide hooggeleerden. Vervolgens, zo vertelt de voorzitter van de commissie, Piet Boekhoudt, heeft een voortijdig lek er voor gezorgd dat ook dit gedoe op het bord van het college van bestuur terecht kwam. Maar datzelfde college had kennelijk al in een eerder stadium besloten dat de problematiek een meer structurele oplossing vergde, want binnen een paar dagen presenteerde het aan de verzamelde en vooral ook verbaasde medewerkers een plan dat voorzorg in een totale omwenteling: de twee hoofdrolspelers aan de kant, daarvoor in de plaats een beroepsdecaan. De beoogde kandidaat voor de functie werd meteen bijgeleverd.

Het college volgde dus al enige tijd een eigen agenda. Dat de vertrouwenscommissie daarmee nogal in haar hemd werd gezet, namen velen voor lief: brede kringen in de faculteit steunden de gevonden oplossing. Niet omdat Van den Herik alleen nog maar vijanden overhad, maar met name omdat men hoopte dat het gedonder ooit eens op zou houden.

RIKS BV

Het moment waarop de vlam precies in de pan sloeg had zeer waarschijnlijk van doen met een ontwikkeling die strikt genomen

Over prof. Jaap van den Herik: "Hij kan mensen grondig op de ziel trappen". (foto Nelis Tutkey)

buiten de faculteit plaatsvond, maar die wel alles met Van den Herik te maken had. Op 1 november deden medewerkers van het Research Instituut voor KennisSystemen, RIKS bv., een klemmend beroep op het college van bestuur om in te grijpen. De boodschap was duidelijk: Van den Herik voldeed absoluut niet als directeur, en de medewerkers van de BV vreesden bij ongewijzigd beleid de ondergang van hun instituut.

RIKS bv. is het commerciële overblijfsel van de voormalige stichting RIKS. Eind 1994 is daar het besluit gevallen dat het noodlijdende instituut zou worden opgesplitst in een commerciële en een universitaire poot. Dat laatste werd meteen onderdeel van een nieuw facultair onderzoeksinstituut, MATRIKS, het eerste werd de BV. Zes medewerkers vlogen eruit, directeur Drazan kreeg naar verluidt een handdruk van het kaliber 'Amsterdamse procureur-generaal', en Van den Herik werd zowel directeur van MATRIKS als van RIKS bv. In dit blad kondigde hij aan de zaken voortvarend ter hand te zullen nemen en het RIKS weer op de rails te helpen. Drazan had de zaken niet goed aangepakt, hij zou dat beter doen.

Guy Engelen lic., themaleider en tweede man op het instituut: "Dat had hij beter niet kunnen zeggen. Ofschoon de meesten hier hem het voordeel van de twijfel wilden geven, is het niet gelukt."

Het begon al, zegt Engelen, doordat Van den Herik kennelijk niet goed heeft begrepen wat zijn uitlatingen in *Observant* bij de medewerkers teweeg hadden gebracht. "Hij heeft ons ooit eens afgeschilderd als een stelletje sukkelaars, zo kwam dat over. Tweede garnituur, zoiets noemde hij het."

Solliciteren

Van den Herik is er vervolgens niet meer in geslaagd om het vertrouwen van de RIKS-crew te herwinnen. Hij heeft het ook nauwelijks geprobeerd. Te weinig communicatie, te weinig overleg. Engelen: "De mensen voelen zich daarom niet gewaardeerd. Niet voor niets is *solliciteren* hier een belangrijk gespreksonderwerp. Dat is altijd een slecht teken in een bedrijf. Ik heb hem dat meermalen gezegd." Een ander verwijt: "Het ontbreekt hem aan voldoende zakelijk, commercieel inzicht. Hij jaagt wel op contracten, maar voor het kostenaspect heeft hij weinig oog. En de kosten kunnen soms de opbrengsten overtreffen", zegt RIKS-medewerker drs. Peter van Rosmalen. En hij vervolgt: "Ik ken overigens geen parttime directeuren in deze business. Het kan ook niet. Om het goed te laten lopen moet je er bovenop zitten."

Wat vooral heeft gestoken is dat Van den Herik geen visie heeft geventileerd op de koers die het nieuwe RIKS zou moeten gaan varen. Hij heeft het onderwerp zelfs

niet ter sprake gebracht. Engelen: "Toen Kasper Boon hier onlangs kwam praten" (de nieuwe directeur per 1 december a.s.; wb) "vroeg hij mij na tien minuten al hoe het nu verder met het RIKS zou moeten, en wat wij daarvan dachten. Die vraag heeft Van den Herik nooit gesteld." Heeft de directeur dan helemaal niets goed gedaan bij het RIKS? Engelen: "Hij heeft Internet geïntroduceerd, iets wat voor ons altijd te duur was. Vervolgens hebben wij de 'digitale stad Maastricht' gemaakt. En hij is de boer opgegaan, heeft ook andere projecten binnengehaald. Helaas waren dat meestal bescheiden opdrachten, kleine visjes om er grotere mee te vangen. Die zijn echter uitgebleven."

Het afgelopen jaar heeft de RIKS-medewerkers meer en meer het gevoel bekropen er maar een beetje bij te hangen. Zelfs het woord 'sterfhuisconstructie' wordt in dit verband niet gemeden. Het samenwerkingsverband met het facultaire instituut MATRIKS lijkt, zo luidt de klacht, meer ten voordele van MATRIKS dan van RIKS te werken. En aangezien de RIKS-aanstellingen maar voor twee jaar gegarandeerd zijn, waarvan nu al bijna de helft voorbij is, maakt men zich ernstig zorgen. Kortom: of het college van bestuur iets wilde doen.

Dat gebeurde dus. Op 2 november liet het college in niet mis te verstane bewoordingen weten dat Van den Herik voor de week om was zijn directeurschap van RIKS en MATRIKS op zou dienen te geven, en dat Boon hem zou opvolgen. Wie schetst de verbijstering van de RIKS-medewerkers toen Van den Herik de maandag daarop doodleuk de burelen betrad en daar vervolgens de medewerkers vroeg wat nou eigenlijk het probleem was? Nee, hij was helemaal niet weg, dat was allemaal nog lang niet zeker, vertrouwd hij zijn gehoor toe.

Een paar dagen later volgde een bezoekje van onder meer collegevoorzitter Dittrich. Hardnekkige geruchten willen dat bij die gelegenheid het RIKS-personeel gevraagd heeft om de directeur de toegang tot het gebouw te ontzeggen, en dat dit verlangen gehonoreerd is. Navraag hiervan levert echter geen bevestiging op.

Van den Herik zelf intussen beziet een en ander met een opmerkelijke distantie. Hij heeft zijn best gedaan, en als het dan niet gaat, dan gaat het niet. Soit. Hij heeft meer dan genoeg andere beslommingen. Vandaag bijvoorbeeld leidt hij een congres van JURIX, de Nederlandse stichting voor juridische kennissystemen, waar hij voorzitter van is. Volgende week maakt hij zich met plezier vrij voor een diepgravend interview. Wordt vervolgd dus.

Wammes Bos

Kopij voor het Bulletin inleveren bij onderstaande contactpersonen voor het gemelde tijdstip, in de week voorafgaand aan de publicatie. Met vragen of opmerkingen kunt u daar ook terecht.

FdCW (vakgr./comm./studiever.): I. van de Leur, Fac.Bur. Kapoenstraat 2, tel. 33883473.

FdEWB (vakgr./comm./studiever.): B. Staveaux, Fac.Bur., Tongersestraat 53, tel. 3883705, voor vrijdag 12.00 uur.

FdG (vakgr./comm./studiever.): R. le Doux, Fac.Bur. niveau 3, kamernr. 3226, UNS50, tel. 3881448, voor woensdag 12.00 uur.

FdGW (vakgr./comm./studiever.): D. Verheyen, Fac.Bur., niveau 1, kamernr. 1236, UNS50, tel. 3881739, voor woensdag 12.00 uur.

FdR (vakgr./comm./studiever.): A. Kessen, Bur.Onderwijs, Zwingelput 4, tel. 3883004, voor woensdag 13.30 uur.

Kennistechnologie (vakgr./comm./studiever.): M. Kesler, Fac. Bur. Kapoenstraat 2, tel.: 3883389, voor woensdag 12.00 uur

Psychologie (vakgr./comm./studiever.): A. Cuijpers / W. Schipper, Bur. Psych., UNS50 PPN, tel.:3881886, voor vrijdag 12.00 uur.

Studenten (sport)ver./studentenpastoraten: C. Hollewijn, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 3883354, voor donderdag 12.00 uur.

Instituten behorend bij een faculteit: bij bovengenoemde facultaire contactpersoon.

Berichten die niet onder een van bovenstaande categorieën vallen: Observant tel: 3883174

ce: figures on facts' verdedigen, bij de FdG. Promotores zijn prof.dr. R.P.T.M. Grol en prof.dr. M.J. Drop.

PERSONELE ZAKEN

Nieuwe ziektekostenverzekering

Het College van Bestuur heeft besloten om per 1 januari 1996 een overeenkomst voor een collectieve ziektekostenverzekering voor RL-medewerkers te sluiten met OHRA Ziektekostenverzekeringen N.V. te Arnhem. OHRA is gekozen uit meerdere offertes. Aanleiding voor het sluiten van deze overeenkomst is het feit dat de lopende overeenkomst met DEL Verzekeringen per 1 januari 1996 eindigt en DEL per die datum ophoudt te bestaan en opgaat in OHRA.

De ontwikkelingen op het terrein van de ziektekostenverzekeringen (volgens een regeringsbesluit moeten per 1 januari 1996 een groot aantal zaken worden overgebracht van de AWBZ naar de ziektekostenverzekering) maakten het onmogelijk om eerder een verantwoorde keuze te maken.

Met OHRA heeft het College van Bestuur gekozen voor een zeer gerenommeerde ziektekostenverzekeraar. De ziektekostenverzekering die OHRA biedt is grotendeels gelijk aan die van DEL. Overgang van DEL naar OHRA kan zonder voorafgaande medische selectie, terwijl ook degenen die momenteel niet bij DEL verzekerd zijn zonder voorafgaande medische selectie worden geaccepteerd, mits aanmelding plaatsvindt voor 1 februari 1996. Omdat DEL opgaat in OHRA en OHRA daardoor de beschikking krijgt over de gegevens van de verzekerden, kan OHRA aan RL-medewerkers die bij DEL verzekerd zijn direct offerte uitbrengen voor een verzekering. OHRA zal dit doen in de eerste helft van december en daarbij een aanbod doen dat qua voorwaarden en eigen-risico-klasse zoveel mogelijk aansluit bij de huidige verzekering bij DEL. Men kan desgewenst voor een ander pakket bij OHRA kiezen of per 1 januari elders een verzekering tegen ziektekosten sluiten.

De Kooyman Groep te Woerden (tel. 0348 - 415888) blijft de tussenpersoon voor de ziektekostenverzekering van OHRA. Medewerkers ontvangen zo spoedig mogelijk nader bericht over een en ander.

VACATURES

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van vacaturnummer op brief en envelop binnen 10 dagen te richten aan de dienst P&O. Interne vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van de RL.

Interne vacature 031

De vakgroep Privaatrecht heeft behoefte aan versterking van capaciteit op het gebied van het burgerlijk recht in het bijzonder het handels- en ondernemingsrecht.

Er bestaat een vacature voor een **universitair docent** m/v (1.0 fte) in het privaatrecht, in het bijzonder het handels- en ondernemingsrecht.

Uw taken:

Bij de Faculteit der Rechtsgeleerdheid verleent u medewerking aan het voorbereiden en het uitvoeren van het onderwijs op het gehele gebied van het recht, in het bijzonder het handels- en ondernemingsrecht. U begeleidt onderwijsgroepen (waarvan sommige in het Engels), vervaardigt onderwijsmateriaal, maakt toetsvragen en corrigeert toetsen. Ook verricht u wetenschappelijk onderzoek op het gebied van het handels- en ondernemingsrecht en neemt u deel aan onderzoek dat door verschillende vakgroepen gezamenlijk wordt geëntameerd.

Wij vragen:

U heeft aantoonbare belangstelling voor het handels- en ondernemingsrecht en voor onderwijs en onderzoek op dit terrein. U bent gepromoveerd, zult binnenkort promoveren of uw publicaties kunnen aan een promotie gelijkwaardig worden geacht. U heeft minimaal relevante werkervaring. U hebt een brede belangstelling voor het vakgebied en een goede kennis van moderne talen. Uiteraard is ervaring in de rechtspraktijk een pre.

Wij bieden:

Een inspirerende werkomgeving, goede secundaire voorzieningen en een salaris van min. fl. 3.777,- (schaal 10) en maximaal fl.

7.980,- (schaal 12) bruto per maand (afhankelijk van ervaring).
Inlichtingen: Prof.dr H.J. de Kluiver, tel. 043-3883097.

Interne vacature 032

De vakgroep Privaatrecht heeft behoefte aan versterking van capaciteit op het gebied van het burgerlijk recht in het bijzonder het personen-, familie- en jeugdrecht.

Er bestaat een vacature voor een **docent** m/v (0.5 fte), voor de duur van vier jaar, in het recht, in het bijzonder in het personen-, familie- en jeugdrecht.

De gedachte gaat uit naar een docent, die met name onderwijs-taken zal verrichten.

Uw taken:

Bij de Faculteit der Rechtsgeleerdheid verleent u medewerking aan het voorbereiden en het uitvoeren van het onderwijs op het gehele gebied van het recht, in het bijzonder het personen-, familie- en jeugdrecht.

U begeleidt onderwijsgroepen, vervaardigt onderwijsmateriaal, maakt toetsvragen en corrigeert toetsen.

Wij vragen:

Belangstelling voor het personen-, familie- en jeugdrecht en voor onderwijs en onderwijsgebonden onderzoek op dit terrein. Ervaring in de praktijk strekt tot aanbeveling. Absolute noodzaak is zulks echter niet. Het zou plezierig zijn als uw Engels zodanig is dat u eventueel ook in die taal onderwijs zou kunnen geven.

Salariering: afhankelijk van ervaring min. fl. 3.777,- en max. fl. 5.989,- bruto per maand (schaal 10), bij voltijdse aanstelling.

Inlichtingen: Prof.dr G.R. de Groot, tel. 043-3883097.

Interne vacature 033

Bij de Dienst Studentenzaken bestaat per 1 februari 1996 een vacature, 1.0 fte, voor een

secretaresse.

Tot de voornaamste taken behoren:

- agendabeheer diensthoofd;
- alle voorkomende sekretarische werkzaamheden;
- postregistratie en -distributie, voortgangskontrolle en archief-beheer;
- behandeling inkomend en uitgaand telefoonverkeer;
- afhandelen van correspondentie;
- voorbereiden en notuleren van vergaderingen.

Vereisten:

- opleidingsnivo VWO + aanvullende secretaresse-opleiding;
- goede beheersing van de Nederlandse taal in woord en geschrift, alsmede uitdrukingsvaardigheid in de Engelse taal;
- ervaring met tekst- en dataverwerking;
- goede contactuele vaardigheden alsmede het vermogen informatie in te winnen en te verstrekken op alle niveaus;
- zelfstandigheid en initiatief om de werkzaamheden van het dienstsekretariaat in te delen en daarbinnen prioriteiten te stellen;
- ervaring in soortgelijke functie.

Inschaling en rechtspositie:

- het salaris bedraagt afhankelijk van ervaring max. fl. 3.863,— bruto per maand (schaal 6 RWO);
- fulltime; een werktijdsfactor van 0.8 fte behoort tot de mogelijkheden.

Voor inlichtingen: mw L. van Coppenolle (3883349), mw M. Buijstens (3883349).

Symposium on the History of Medicine

Op vrijdag 8 december zal in de Feestzaal van het Oud Gouvernement het vierde 'Anglo-Dutch Wellcome Symposium on the History of Medicine' plaatsvinden. Het symposium staat in het teken van de "Cultural History of Biomedical Science from the late 19th Century". In de vorm van lezingen en commentaren op deze lezingen zal worden gesproken over mogelijkheden en beperkingen van deze vorm van geschiedschrijving.

Sprekers: Chr. Lawrence (Londen) 'The Cultural Threat of Biomedicine, 1918-1939'; N. Pfeffer (Londen) 'Body parts'; N. Hopwood (Cambridge) 'Sites of Weimar Science: Biology between University and Labour Movement'; K. Horstman (Maastricht) 'Public bodies and individual risk. Medicine and life insurance'; H. Oosterhuis (Maastricht) 'Richard von Krafft-Ebing's step-children of nature'; N. Oudshoorn (Amsterdam) 'Discourse Coalitions in Contraceptive Technologies'.

Info: E. Houwaart, vakgroep Geschiedenis, tel. 3883314/3311.

Oriëntatiecursus 'Ontwikkelingssamenwerking'

COS-Limburg organiseert op 16 december een oriëntatiecursus ontwikkelingsamenwerking voor studenten die voor stage of werk hier meer over willen weten. De cursus vindt plaats in Roermond, gebouw COS-Limburg van 09.30 tot 16.30 uur. De kosten bedragen f25,- incl. lunch. Stuur een briefkaart met vermelding van studierichting naar COS-Limburg, Godsweder-singel 17, 6041 GJ Roermond. Meer info bij diverse faculteiten of bel: 0475-315055.

Emeritaat prof. Kuijten

Prof.dr. R.H. Kuijten, hoogleraar Kindergeneeskunde, zal op vrijdag 1 december, om 16.00 uur, afscheid nemen van de RL met de rede 'Tel uw zegeningen'.

Promotie mw.dr.s. Y.D. van Leeuwen

Op 7 december, om 16.00 uur, zal mw. Van Leeuwen haar proefschrift 'Growth in knowledge of trainees in general practi-

30-11/ Conferentie: Legal Knowledge-Based

1-12 Systems, info: 883020/3042/3053

01-12 Afscheidsrede prof.dr. R.H. Kuijten, 16.00 uur

06-12 Lezing: dr. P. Houx, RL: "MAAS, normale geheugenachteruitgang: de eerste resultaten", Posjet Vijverdal, 16.30 uur, info:

Y. Stevens 043-877440

07-12 Promotie Y.D. van Leeuwen, 16.00 uur

08-12 Symposium: Prenatale Diagnostiek: "Hoe vroeger, hoe beter?"

Auditorium Ziekenhuis Rijnstate Arnhem, 14.00 - 18.00 uur, inschr. voor 1-11-95 dmv 30,- op rekno. 57.61.82.079 v.d. WPD tnv T. Hasaart ovr Lustrum-symposium, info: 874764

08-12 Promotie G.L. Bremer, 14.00 uur

08-12 Inauguratie prof.dr. S.J. Maijor, 16.30 uur

08-12 4th Anglo-Dutch Wellcome Symposium on the History of Medicine: "Cultural History of Biomedical Science from the late

19th Century", info: 3883314

Promotie W.H.M. van Kuijk, 14.00 uur

14-12 Promotie C.M.G. Meesters, 16.00 uur

15-12 Promotie P.R. van den Biesen, 14.00 uur

15-12 Promotie N.H.M. Senden, 16.00 uur

20-12 Promotie P.S.G.J. Hupperets, 14.00 uur

20-12 Promotie G. Schreij, 16.00 uur

21-12 Promotie K.Th. Bijsterveld, 14.00 uur

21-12 Promotie C.J. Staal, 16.00 uur

22-12 Promotie C.J. Forder, 14.00 uur

22-12 Promotie G.J. Luijckx, 16.00 uur

SQUASH CENTRUM Brusselsestraat 74a
6211 PG Maastricht
Tel. (043) 3216387

Erik ud Pluijm

Elke student of scholier krijgt een geweldige korting

Door inlevering van je collegekaart, O.V.-kaart of sportkaart kun je voor **f 5,-** per persoon, per half uur, voor 17.00 uur (inclusief rackethuur)

SQUASHEN.

(normaal f 8,75).

SQUASH, de sport voor jou.

Bel voor het boeken van een squashbaan

3 21 63 87

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK

Bibliotheekinstructie

Maandag 4 december wordt voor belangstellenden bibliotheek-instructie gegeven. De instructie zal bestaan uit een korte rondleiding door de bibliotheek en uitleg over de geautomatiseerde catalogus. De instructie begint om 14.00 uur bij de inlichtingenbalie in de Bibliotheek Bonnefanten of de Bibliotheek Randwijck. Vooraf aanmelden bij desbetreffende inlichtingenbalie is noodzakelijk.

Library training

On Monday, 4 December, there is the opportunity to follow a library training programme. The training consists of a guided tour of the library and explanation of the online catalogue. The training starts at 14.00 h at the information desks at both the Bonnefanten Library and the Library Randwijck. You are requested to register beforehand at the information desks.

STUDENTEN

Voor kopij: C. Hollewijn, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 3883354, voor donderdag 12.00 uur.

DIENST STUDENTENZAKEN

DE STEUNPUNTBALIE BIJ DE RL wordt PER 1 DECEMBER 1995 OPGEHEVEN.

Dat betekent dat je vanaf 1 december a.s. niet meer bij de informatiebalie terecht kunt voor persoonlijk contact met steunpuntmedewerkers: wel zijn er nog een groot aantal brochures over Studiefinanciering te krijgen.

Het steunpunt in Sittard is gelegen aan de Stationsstraat, recht tegenover de parkeerplaatsen aan de voorzijde van het station. Bezoekadres Steunpunt Sittard:

Stationsstraat 41, 6131 AX Sittard
Telefoon: 050-5997755.

Openingsdagen balie: ma t/m vr: 10.00-12.00 en 14.00-16.00u.
Openingsdagen telefoon: ma t/m vr: 9.00-16.30u.

Informatiebalie SZ

Adres: Lenculenstr. 26, openingsdagen: ma t/m do 11.00-16.00u.
en vr 10.00-12.00u.

De informatiebalie is dagelijks telefonisch bereikbaar tussen 9.00-10.30u. (tel.3883354).

Bureau Inschrijvingen (CSA)

Tel. spreekuur: ma t/m vr 9.00-10.00u. Adres: Lenculenstraat 26,
tel. 043-3883979.

TRAINING FAALANGST.

Op donderdagmiddag 18 januari 1996 start er een training faalangst voor studenten. De training wordt verzorgd door de studentpsycholoog Ruud v.d. Berg. Voor info en/of aanmelding kan men contact opnemen met de informatiebalie van de dienst Studentenzaken (tel. 3883354).

Studentendecanaat

Loopspreekuren: di. én do. van 14.00-16.00u. Lenculenstr.26,
Tel. spreekuren: ma t/m do van 13.30-14.00u. 043-3883329.

Infotheek voor Studie en Beroep (ISB)

Zoek je studie- en stagemogelijkheden in Nederland of in het buitenland of arbeidsmarkt informatie? De infotheek staat open voor studenten en afgestudeerden van de RL en HBO-instellingen in Maastricht en voor ieder die informatie zoekt over opleidingen en beroepsmogelijkheden. Ook studieadviseurs en andere medewerkers van de RL kunnen er terecht.

Kom gerust langs. Lokatie: Bou. 11. Tel. 883395. Openingsdagen: ma en LAC: ma. t/m do van 11.00 - 16.00 uur, en vr. van 10.00 - 12.00 uur.

ATTENTIE: Om organisatorische redenen zijn de informatiecentra Infotheek voor Studie en Beroep en het Loopbaanadvies Centrum de week voor Kerstmis gesloten.

BUITENLAND

Stichting Fonds Doctor Catharine van Tussenbroek

Dit fonds stelt drie soorten beurzen voor vrouwen beschikbaar: maximaal fl. 12.500,= voor promotie voor onderzoek of onderwijs in het buitenland, maximaal fl. 12.500,= voor het afstuderen om in het buitenland een promotie-onderzoek voor te bereiden, maximaal fl. 12.500,= voor korte studiereizen naar het buitenland voor het bijwonen van congressen e.d. mits een voordracht wordt gehouden en voor onderzoek aan wetenschappelijke instellingen, bibliotheek of archieven in het buitenland.

Aanvraagformulieren zijn te verkrijgen bij: Stichting Fonds Doctor Catharine van Tussenbroek, dr. A.G. Fokkema, Postbus 13337, 3507 LH Utrecht. Sluitingsdatum voor het indienen van aanvragen is 15 februari 1996.

British Council beurzen 1996/97

De British Council stelt de British Council beurzen beschikbaar voor

post-doctoraal/post-HBO studie en onderzoek in het Verenigd Koninkrijk. De beurzen betreffen alleen het terrein van **Milieuwetenschappen**. Kandidaten dienen zelf zorg te dragen voor aanname aan een universiteit of onderzoeksinstituut. Sluitingsdatum voor het indienen van aanvragen: 15 december 1995 om 17.00 uur. Informatie en aanvraagformulieren: Ina Engelen, tel. 3883211 (tussen 8-12 uur).

Japan Prijswinnaarsprogramma 1996/97

Met het Japan Prijswinnaars Programma biedt het Min.v. Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen in samenwerking met het ned. bedrijfsleven pas afgestudeerde, excellente studenten een unieke kans. Een jaar lang kunnen ned. academici kennismaken met de taal, cultuur en bedrijfsleven van Japan. Selectiecriteria: voor 01-09-1996 afstuderen aan een ned. univ., cijfers gemiddeld minimaal een zeven, bij aanvang van het programma niet ouder dan 26 jaar, ned. nationaliteit. Voorkeur: studie in vier jaar afgerond (techn. studies 5 jaar). Sluitingsdatum voor het indienen van aanmeldingsformulieren: 31 januari 1996. Aanmeldingsformulieren zijn verkrijgbaar bij: Ina Engelen, tel. 3883211 (tussen 8-12u) en bij de Nuffic, tel. 070-4260210.

Openingsdagen

Afspraken kunnen worden gemaakt voor dinsdag t/m donderdag tussen 11-12 uur (bij Ina Engelen, tel. 3883211); daarnaast kan men op vrijdag tussen 10-11.30 uur zonder afspraak binnenlopen. Het informatiemateriaal is ter inzage beschikbaar op: maandag t/m donderdag tussen 11-16 uur en op vrijdag tussen 10-12 uur. Locatie: Infotheek voor Studie en Beroep, Bouillonstraat 11, kamer 0.219.

STUDENTENVERENIGINGEN,
-ORGANISATIES

R.K. STUDENTENPASTORAAT

Studentenpastor: Dr. E. de Jong pr, O.L.Vrouweplein 8, 6211 HD Maastricht. Tel./Fax: 043-3252045.

In ieder geval thuis: ma. do. vr. 8.00-8.45 a.m.

-Elke do 19.00: H. Mis in kapel Boschstr. 97

-Om de twee weken, do 7 dec. etc., gebeds- en bijbelgroep in de St. Servaas-kapel (Keizer Karelplein) 20.00 - 22.00 u.

-Bijeenkomst Het evangelie van Johannes; ma. 4 december, Boschstraat 97 om 19.30 u.

-Enkele geneeskunde-studenten willen beginnen met een interfacultaire filosofie-discussie groep. Start in januari, waarschijnlijk op zondag-avond. Nadere mededelingen volgen.

CSV ICHTUS

Ichthus is een Christelijke studentenvereniging die openstaat voor iedereen die hierin geïnteresseerd is. Georganiseerd worden o.a. gezamenlijke maaltijden, bijbelstudiekringen en lezingen. Interesse? Neem contact op met Dirk (615403).

-6 dec.: mensa en Sinterklaas (opgave bij Coby, tel.043-255741);
-20 dec.: Kerstmaaltijd.

Tafelstraat

-3 dec.: 10.30 u. Viering in de Cellebroederskapel. Brusselsestraat 58, door de poort. Voorganger Wiel Smeets, met stud. Thema: Schaduw;

-4 dec.: 16.30 u. Dansexpressie. 19.00 u. Joods Leerhuis, 20.00 u. Spi '95;

-5 dec.: 17.00 u. Vesper in St.Janskerk; 18.00 u. Koorrepetitie, Filosofiegroep en Kennismaking met de Islam;

-6 dec. 16.30 u. Yogagroep; 20.00 u. Toneel en Verhalengroep;

-7 dec. 18.00 u. Tafelen, samen koken en eten. Opgeven voor 12.30 uur; 20.00 u. Intuïtief tekenen, Vragen bij Chr. geloof.

Inloopuren: wo-middag, do-morgen/middagvoor een gesprek of tel. een afspraak maken (3215651).

CWSv. ORAKEL

* De Orakelkamer is geopend van maandag t/m donderdag van 13.00-14.00 uur. De bestuursvergaderingen zijn in principe openbaar en worden aangekondigd op het Orakel-prikbord in de Kapoenstraat. Je kunt altijd een vergadering bijwonen.

* Orakel organiseert een "essential classics" filmfestival op 30 november om 20.00 uur in de Spiegelzaal. Hier komen films aan bod die je gezien moet hebben! O.a. Casablanca en The Piano. Entree gratis voor leden(pasje meenemen) en fl. 2,50 voor niet leden.

* Orakel op INTERNET. Je kunt ons vinden op <http://www.RuLimburg.nl/~orakel>.

* Bestelde boeken kunnen vanaf 27 november opgehaald worden in de Orakelkamer.

EFM

EFM Algemeen

De Economische Faculteitsvereniging Maastricht (EFM) is een faculteitsvereniging met als doel het behartigen van de belangen van de studenten Economie, Econometrie, Fiscale Economie en Internationale Bedrijfskunde in de ruimste zin des woords. Bij de receptie TS53 staat een groene brievenbus met de opdruk "EFM". Deze kan gebruikt worden voor het deponeren van inschrijfformulieren e.d. bestemd voor EFM (Alfa, Imperator, MMA, COMAX, SIGMA, AEquilibrium, Vectum, Studieprojecten EFM, Eloquent en Hoofdbestuur).

EFM-Displays

Voor informatie over EFM-activiteiten zie de EFM-display op de Abtstraat 4. Deze display staat boordevol informatie over: lezingen, bedrijfsbezoeken, workshops en andere activiteiten van EFM en al haar aangesloten verenigingen. Verder liggen er inschrijfformulieren voor allerhande business courses en brochu-

res over loopbaanperspectieven bij diverse bedrijven. Inschrijfformulieren voor Business Courses / Workshops:

* DSM: The Industrial Marketing Experience.

* STEP: In-house dagen 1995.

Interne Accountants Dienst

De Interne Accountants Dienst (IAD) zoekt nieuwe leden. De IAD houdt zich bezig met de controle van de jaarrekeningen en de begrotingen van de bij EFM aangesloten verenigingen en stichtingen. Tevens geeft zij gevraagd en ongevraagd advies. Geïnteresseerde bedrijfseconomen met afstudeerrichting berichtgeving sturen hun sollicitatiebrief, inclusief CV met daarin o.a. de gevolgde vakken, naar: EFM, t.a.v. IAD, Postbus 616, 6200 MD Maastricht.

MFV Reflex

Reflex kan nog steeds nieuwe actieve leden gebruiken. Vooral verse eerstejaars zijn altijd welkom, vanwege hun verfrissende inbreng. Een actief lidmaatschap kost niet meer dan alleen een beetje tijd. Eigenlijk zoveel als je er zelf aan wilt besteden. Heb je interesse of vragen bel dan gerust met Reflex (881181) of Jeroen Keijman, voorzitter (685369).

De **Cie Complementaire Geneeskunde** organiseert een lezing over Aromatherapie. Deze lezing wordt gegeven door aromatherapeute Sytske van Leeuwen. Aromatherapie is een oeroude therapie die m.b.v. essentiële oliën de gezondheid kan bevorderen. De oliën worden toegepast d.m.v. inhalatie, massage en inwendig gebruik. Voor een bepaalde behandeling is het van belang waar de plant gegroeid is en op welke manier de essentiële oliën aan de plant is onttrokken. Datum: 28 november. Plaats: Groene Collegezaal UN50. Toegang gratis. Meer informatie bij Suzanna tel. 3254672.

Dinsdag 28 november om 19.00 in de groene zaal (0.406):

Lezing **Aromatherapi**

KO-BERAAD AVOND 14 DECEMBER 1995

Donderdag 14 december a.s. organiseert de commissie Avonden van het **Ko-beraad** een avond over **attitude** door Jan Graat. De avond zal gaan over het attitude-onderwijs, wat het inhoudt, wat je ervan kunt verwachten en wat je er niet van moet verwachten. De avond zal plaatsvinden in café d'n Avanceur, Helmstraat 10 vanaf 20.00 uur. Alle geïnteresseerden zijn welkom!

GVO-Triano

organiseert **Cycling Kerstdiner**; je kans om een feestelijk driegangendiner op drie verschillende adressen te nuttigen met steeds andere tafelgenoten! Ter afsluiting is er een borrel. Woensdag 13 dec. Kosten: fl. 10,- Opgeven d.m.v. flyer in postvak.

GVO-Triano zoekt een **secretaris en penningmeester** voor het komende bestuursjaar (vanaf 12 december). Dus heb je zin in een gezellig jaar, waar je veel van kunt leren, bel dan Maartje (043-3624541) of Karla (043-3639530). Nieuwe actieve leden zijn ook welkom!

Oproep aan alle GVO'ers!!

Met spoed zoeken wij leden voor de onderwijscommissie van GVO-Triano. Heb je interesse of wil je informatie, bel dan snel naar Mona (043-3634277).

Agora

Agora, faculteitsvereniging van GW zoekt per 1-1-96 nieuwe bestuursleden. Heb je interesse om actief bezig te zijn met het beleid van je studie, dan is een bestuursfunctie iets voor jou. Bel dan 3881445 of kom langs op de Agora kamer of het reductiebureau.

Voor onderstaande activiteiten georganiseerd door Agora, let op de gele posters! Inschrijffijsten liggen op het reductiebureau.

Typecursus

Agora organiseert een typecursus: 4 december start deze en zal fl. 50,- kosten voor leden van Agora en fl. 55,- voor niet-leden.

Spaanse cursus

Een andere cursus die Agora organiseert is de Spaanse cursus. Op 27 januari gaat deze van start. Deze cursus kost fl. 65,- voor leden van Agora en fl. 70,- voor niet-leden.

Voor de cursussen die Agora organiseert kun je je in laten schrijven bij het reductiebureau van Agora tussen 10.00u en 11.00u elke weekdag.

ALV

14 december 1995 houdt Agora de 36ste ALV. Deze zal plaatsvinden in de Rode Zaal om 19.30u. Voorlopige agendapunten zijn o.a. planning van de FIC van 1996, voorstel tot verandering van de Bulborrels. Ook zoekt Agora nog nieuwe bestuursleden per 1-1-1996. Geïnteresseerde Agora leden zijn dan van harte welkom. Tot dan.

Imperator for E.L.S. and E.R.T.S.

Imperator is an international study-association for European Law School and ERTS and the juridical counterpart of EFM-Imperator. Due to the fact that these studies are new, they are still unknown to the labour market, that's why it is crucial to have a study-association which defends the interests of these students.

Our goal is to take care and to defend the interests of the students of both these studies. The link with the real world, by means of several activities that are often block-related, ensures that our members can narrow the gap between theory and practice. What do we have to offer?:

- we watch over the quality of the education through inquiries after every block period.

- we promote the study to companies and institutions.

- all the members get reductions to all our activities.

- all the members receive our magazine Image Magazine.
 - service to our members: testbooks, tutorials in difficult subjects, discount on books up to 10%.
 - and last but not least there is the social aspect with drinks and international parties.
 If you are interested, become a(n) (active) member of Imperator and broaden your horizon.
 Tel : 043-3883788. Contacts: Martijn Grevink: 043-3250678. Wouter Eckelmans: 043-3253113.

HOVO

RL cursussen voor 50+ers, zonder toelatingseisen en zonder examenplicht; informatie en aanmelding bij coördinator HOVO-RL, Keizer Karelplein 10, di/wo 3883550, overige dagen 3883151.
 -ma 4 dec.: 15.30 u onderwijsgroep Lichaam en Geest Jacobstr. 6, k.0009;
 -di 5 dec.: 13.15 u onderwijsgroep Avantgarde en massacultuur, Tongersestr. 53, promovenduskamer;
 -wo 6 dec.: 13.30 u Economie Spelenderwijs II, k.0225 Oud-Gouvernement, Bouillonstr. 1-3.

STUDIUM GENERALE

DE ACHTSTE DAG: OVER GENEN EN GENTECHNOLOGIE
 De tweede lezing, **De genen in kaart gebracht** wordt gehouden door prof. dr. P. Pearson, hoogleraar humane genetica, Un. Utrecht. De 'menselijke kaart' wordt telkens verder ingevuld met genen en/of andere DNA-gebieden. Dat heeft niet alleen te maken met pure nieuwsgierigheid van onderzoekers naar de ligging en de volgorde van de genen op de verschillende chromosomen. De resultaten zijn ook toepasbaar bij onderzoek naar erfelijke ziekten, met name om nieuwe erfelijke ziekten op genniveau te identificeren en in kaart te brengen. Per week betreft dit thans ongeveer twee ziektes.
 Wo. 6 dec.: 20.00 uur, Collegezaal Nieuwenhof, Zwingelput 4. Toegang: gratis.

DE DIGITALE SAMENLEVING
Communicatie in het digitale tijdperk
 Lezing door: Prof. dr. J. Groebel, hoogleraar psychologie van de massacommunicatie, Un. Utrecht. Het toenemend gebruik van digitale communicatiemediën leidt tot een andere omgang tussen mensen. De communicatie verloopt steeds sneller, met gevolgen voor ons sociale leven, onze emoties en ons denken. Een trend die velen vrezen, is dat door de nieuwe media het persoonlijk 'vis à vis' contact tussen mensen verdwijnt. De vraag is of hierdoor de individualisering en de vereenzaming toenemen?
 -do. 7 dec., 20.00 uur, Collegezaal Nieuwenhof, Zwingelput 4 Maastricht. Toegang: gratis.

parfumerie-studio voor huidverzorging

Mignon
 wolfstraat 5, 6211 gm maastricht, telefoon 043-3216087

Ecole de Beauté: f35,-

Een geheel verzorgde avond - max. 8 personen - waar je, met 'n hapje en 'n drankje, op een persoonlijke wijze vertrouwd wordt gemaakt met huidverzorging en make-up

een oscar-nominatie voor een leermiddel ?

Science Vision
 professioneel beeld en geluid

audio- en videoprodukties
 reportages
 observaties
 interview-registraties
 open-net registraties

Science Vision Rijksuniversiteit Limburg
 Universiteitssingel 50
 Postbus 616, 6200MD Maastricht
 Tel. (043) 388 1595/1580

STIL ZWIJGEN OF SCHOOON SCHRIJVEN

Zet uw pen in tegen milieu-vervuilers in het buitenland.

Doe mee met Earth ALARM, het schrijfproject van Milieudefensie.
 Postbus 19199
 1000 GD Amsterdam
 ☎ 020 6202696

met milieuvriendelijke groet

Naam _____ M/V _____
 Adres _____
 PC/Plaats _____

Stuur deze advertentie in een gefrankeerde envelop naar Vereniging Milieudefensie t.a.v. Earth ALARM

Boekhandel
DE TRIBUNE
 Kapoenstraat 8-10
 6211 KW Maastricht
 Telefoon (043) 325 19 78

HUSK
 Hogescholen en Universiteiten Skiclub

Waanzinnige goedkope wintersportreizen voor studenten!!

043-3626247

streekgewest westelijke mijnstreek GGD westelijke mijnstreek

De GGD Westelijke Mijnstreek in Geleen verzorgt in samenwerking met het Nederlands Instituut voor Alcohol en Drugs (NIAD) en het Consultatiebureau voor Alcohol en Drugs (CAD) alcohol- en tabaksvoorlichting in het basisonderwijs. Vanuit deze organisaties werken voorlichtingsconsulenten in of rond hun eigen woonplaats en verzorgen voorbeeldlessen op de basisscholen in de regio Westelijke Mijnstreek. De regio bestaat uit de gemeenten: Beek, Born, Geleen, Schinnen, Sittard, Stein en Susteren. Doel van de lessenserie is dat 12-jarige kinderen een eigen (voorlopige) mening ontwikkelen t.o.v. drinken en roken vóór zij het basisonderwijs verlaten.

Wegens het vertrek van twee van onze consulenten vragen wij voor de regio Westelijke Mijnstreek

voorlichtingsconsulenten voor het onderwijs (m/v)

voor ongeveer 15 uur per week, vanaf januari 1996

- Wij bieden:**
- een zowel theoretische als praktische training, voorbereidend op de werkzaamheden in het GVO-onderwijswerkveld;
 - vergoeding van de opleidingsreis-, en verblijfskosten;
 - de mogelijkheid om ervaring op te doen in de begeleiding van leerkrachten en in het opzetten van ouderavonden;
 - kennis van alcohol, tabak en andere drugs, zowel m.b.t. de middelen als tot gebruik, misbruik en verslaving;
 - een certificaat bij afronding van de werkzaamheden.
- Wij vragen:**
- zin in lesgeven;
 - enig didactisch en/of voorlichtingskundig inzicht, verkregen door werkervaring of opleiding, (bijv. P.A.T.B.O.) Lerarenopleiding, THW, GVO-opleiding op HBO- of academisch niveau;
 - in staat zijn om met verschillende groepen (volwassenen, 12-jarigen) te werken;
 - zich in principe voor wat langere tijd te willen binden, bij voorkeur 6 tot 12 maanden;
 - bij voorkeur te beschikken over een auto;
 - De werkzaamheden worden verricht op basis van **vrijwilligheid**.

Informatie:
 Belangstellenden kunnen telefonisch een informatiepakket aanvragen over de inhoud en organisatie van het project bij het NIAD, Utrecht, ☎ 030 - 2341300.

Sollicitatie:
 Schriftelijke sollicitaties dienen vóór 12 december te worden gericht aan: NIAD, t.a.v. mev. R. Spruyt, Postbus 725, 3500 AS Utrecht, o.v.v. 'Voorlichtingsconsulenten Geleen' op brief en enveloppe.

Specialist in gelegenheidskleding

BIJ KONINKLIJKE BESCHIKKING HOFLEVERANCIER

MAISON LOUIS
 MAASTRICHT
 SINDS 1879 'N BEGRIP IN MANNENMODE

Grote Staat 39

Rokkostuum f 798,-
Smoking f 598,-

EEN UNIEKE KANS VOOR STUDENTEN MET TALENT EN DOORZETTINGSVERMOGEN

Universiteit Nijenrode nodigt u uit om de informatiemiddag bij te wonen op **zaterdag 9 december a.s.** van het **INTENSIEF DOCTORAAL PROGRAMMA BEDRIJFSKUNDE GENERAL MANAGEMENT / FINANCIAL MANAGEMENT**

Na afronding van uw huidige studie kunt u in 16 maanden een doctoraal behalen in bedrijfskunde met de mogelijkheid u te specialiseren in: General Management of Financial Management.

De selectie voor dit intensieve, voltijdse programma is streng; alleen de besten worden toegelaten.

Tijdens de informatiemiddag kunt u kennismaken met studenten, afgestudeerden en faculteitsleden.

Voor inschrijving of nadere inlichtingen kunt u contact opnemen met Studentenzaken, mevrouw H. Koster.
 Telefoon: 0346 - 291699; fax: 0346 - 291600;
 e-mail: idp@nijenrode.nl

Universiteit Nijenrode
 THE NETHERLANDS BUSINESS SCHOOL

WETENSCHAPSWINKEL

Als je je kennis in de praktijk wilt brengen en meer wil dan boeken bestuderen dan biedt de Wetenschapswinkel je o.a.:

- interessante onderwerpen voor afstudeeropdrachten, jaarwerkstukken of scripties;
- contacten en mogelijkheden om kennis toe te passen in de praktijk;
- deskundige begeleiding vanuit een vakgroep en de Wetenschapswinkel;
- alle benodigde middelen voor de uitvoering van het onderzoek;
- gebruik van faciliteiten als p.c. en telefoon;
- publiciteit.

Voor meer informatie kun je contact opnemen met de Wetenschapswinkel, Looiersgr. 14, tel. 883120.
De onderzoeken gelden als onderwijsverplichting.

SPORT

ALMA international winter sports camp

For the second time an international winter sports camp will be offered. Several students from LUC Diepenbeek, RWTH & FH Aachen, Université Liège au Sart Tilman and Rijksuniversiteit Limburg are invited to join this event. Date: 03-02/10-02-96. Location: Champéry/Switzerland. Accommodation: spacious self-boarding lodge, near the cabin-car station in Champéry. Self-boarding: all participants organize and carry out the self-boarding. Skiing area: Champéry belongs to the "Les Portes du Soleil" skiing area. 160 cable-cars and ski-lifts open up ski runs of all degree of difficulty. Max. 36 participants. Expenses: f 750,- incl. accommodation, full boarding, travel by bus to and from Champéry, ski groups divided into different performance categories and liking, organization and care of the camp, spa fare and lift card. More information and application LV&S sports office, Lenculenstraat 26.

Bommen live

Dinsdag 19 dec. organiseert L.V.&S. het jaarlijkse zeer succesvolle bewegen op muziek LIVE met medewerking van een "live" band. Aanvang 18.00 uur. Toegang is gratis voor iedereen !!!

Geen programma L.V.&S.

Vrijdag 24 nov. is er geen gebruik van sporthal Randwijck tot 14.00 uur (dus geen skip) i.v.m. toetsen.

Dinsdag 5 dec. vervallen de lessen turnen en MaasSAC konditietraining o.l.v. R. Kok in sporthal Randwijck.

Jazz dans kursussen

Maandag 11 dec. starten 2 kursussen jazz dans o.l.v. S. Rijkema in de Toneelakademie, Lenculenstraat 31-33. Tijden: 18.00 - 19.00 uur beginners, 19.00 - 20.00 uur gevorderden. Kursusduur 10 weken. Maximaal 24 deelnemers per cursus. Kosten f 50,-, sportkaart is verplicht.

Indoor VOETvolleytoernooi

Op dinsdag 19 dec. organiseert L.V.&S. voor studenten en medewerkers een indoor VOETvolleytoernooi van 20.00 - 23.00 uur in sporthal Randwijck. Aan dit toernooi kunnen max. 20 voetbalkoppels meedoen. Sportkaarthouders gratis, anderen betalen f 5,- p.p. Inschrijven middels speciale folder voor 12 dec.

Indoor kerst tennistoernooi

Zaterdag 16 dec. wordt een indoor tennistoernooi georganiseerd voor studenten en medewerkers o.l.v. H. van Zeijl in tenniscentrum Dousberg. Tijd 18.00 - 23.00 uur. Meer info en opgeven bij Bureau L.V.&S.

Recreatief schaatsen

Voor sportkaarthouders bestaat de gelegenheid om tegen gereduceerd tarief toegang te krijgen tot de publieksuren van de 400-meterbaan Glanerbrook in Geleen, Kummenaedestraat 45, tel: 046-4746988. Tijden: alle dagen 10.00 - 17.30 uur, maandag, woensdag en vrijdag van 20.00 - 22.00 uur. Entree (inkl. reductie) f 4,-.

De inschrijftermijn voor (keuze)vakken van het 2e semester is gesloten.

Voor studenten die alsnog willen inschrijven voor onderwijs in de 4e blokperiode zal worden bekeken of er bij het gewenste onderwijs nog plaats is. Is dit niet het geval dan ontvangt de student hierover schriftelijk bericht van Bureau Onderwijs.

Inschrijven voor herkansen/herhalen onderwijs/toetsen jaar 1 of 2, blokperiode 4

Inschrijfformulieren zijn verkrijgbaar bij de onderwijsbalie. Inschrijven voor blokperiode 4 kan tot uiterlijk maandag 01 januari 1996 (denk aan de sluitingstijden van de onderwijsbalie!!). Zie voor nadere informatie: De Wegwijzer, pagina 6 en 7.

Roostervoorkeur

Een gemotiveerd verzoek tot roostervoorkeur in blokperiode 4 kan worden ingediend tot uiterlijk maandag 01 januari 1996. Zie voor nadere informatie: De Wegwijzer, pagina 8 en 9.

Inschrijven voor herkansingen

In de eerste week van januari vinden de herkansingen van blokperiode 1 en 2 plaats.

Inschrijven voor deze herkansingen is **verplicht** en kan vanaf **maandag 13 november t/m donderdag 21 december** bij de onderwijsbalie tijdens de gebruikelijke openingstijden.

De herkansingen vinden plaats volgens volgend rooster in de Spiegelzaal:

- * herkansing 1.1, Geschiedenis van het Lichaam, donderdag 04 januari 1996 van 10.00-12.30 uur;
- * herkansing 1.2, Het goede leven, donderdag 04 januari 1996, van 14.00-16.30 uur;
- * herkansing 2.2, Avantgarde en massacultuur, vrijdag 05 januari 1996 van 10.00-12.30 uur.
- * herkansing 2.1, De mens verkaveld, **take home**: ophalen bij de onderwijsbalie op vrijdag 05 januari tussen 12.30-13.00 uur en inleveren, eveneens bij de onderwijsbalie, op maandag 08 januari 1996 tussen 15.15-15.45 uur

Practicum 2.1, het Historisch Debat (voorheen: Methoden van cultuurhistorisch en historisch-sociologisch onderzoek).

Studenten die bovengenoemd practicum vorig academisch jaar (1994/1995) niet met een voldoende resultaat hebben afgesloten of niet hebben gevolgd kunnen dit practicum herkansen door **ALLE OPDRACHTEN** uit het practicumboek (1995) te maken en **uiterlijk 08 december** in te leveren bij B. Rulof, kamer 1001.

Mededelingen van de Examencommissie

*Resultatenoverzichten

In tegenstelling tot de informatie die jullie in de Wegwijzer kunnen lezen, zullen er drie maal per jaar resultatenoverzichten worden gestuurd; na vaststelling van de definitieve uitslag van blokperiode 2 en 4, en aan het einde van het academisch jaar. Wil je tussentijds kunnen beschikken over een actueel resultatenoverzicht dat kun je dat opragen bij de secretaris van de Examencommissie tijdens het wekelijks spreekuur.

*Spreekuur Examencommissie

De secretaris van de examencommissie is mevrouw Resi Peters. Het wekelijks spreekuur is op woensdagen van 9.00 - 10.00 uur, kamer 0027. Zij is telefonisch bereikbaar via telefoonnummer 883487.

Studie-adviseur

De studie-adviseur van CWS is Thijs Hoex. Het wekelijks spreekuur is op woensdagen van 09.30 - 10.30 uur, kamer 0038. Afspraken voor gesprekken buiten het spreekuur kun je maken via de telefoonnummers 3883616/3486.

Economische wetenschappen en bedrijfskunde

Voor kopij: B. Staveaux, Fac.Bur., Tongersestraat 53, tel. 3883705, voor vrijdag 12.00 uur.

Studeren in het buitenland 1996/1997

Over het studeren in het buitenland voor het academisch jaar 1996/1997 worden op onderstaande data plenaire bijeenkomsten belegd:

- Vrijdag 5 januari 1996 om 10.00 uur in kamer 2.001
- Maandag 15 januari 1996 om 16.00 uur in kamer 2.001
- Dinsdag 23 januari 1996 om 10.30 uur in kamer 2.001
- Donderdag 25 januari 1996 om 16.00 uur in kamer 2.001
- Woensdag 31 januari 1996 om 16.00 uur, kamer wordt nog bekend gemaakt

Studeren/stage in het buitenland

Aanvragen voor financiële ondersteuning (STIR / SWOL PROGRAMMA) voor studie of stage in het buitenland buiten het Erasmus programma dienen vóór 15 februari 1996 te worden ingediend bij: Bureau Internationalisering, kamer 3.030, Faculteit der Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde. Aanvraagformulieren voor het STIR/SWOL programma zijn ver-

krijgbaar op bovenstaand adres.

Herkansingen keuzevakken uit Blokperiode 1

Op het publikatiebord hangt het toetsrooster van de herkansingen in toetsperiode 2 van keuzevakken uit periode 1.

Wijzigingen toetsrooster periode 2

- De toets Quantitative methods 1.2 (Code 0952) vindt voor **IB-studenten plaats in sporthal Daalhof**. Dezelfde toets vindt voor **IES-studenten plaats in de Staarzaal**. Datum en tijd (12-01-1996, 9.00-12.00) blijven ongewijzigd.
- De toets Marktonderzoek I (Code 5009V) vindt plaats in de Staarzaal. Datum en tijd (12-01-1996, 9.00-12.00) blijven ongewijzigd.
- De herkansing van toets Informatiekunde (Code 1501) vindt mondeling plaats. Studenten kunnen in dit geval contact opnemen met ir. P. Bollen, kamer 3.052B, telefoon 3883715.
- De toets Milieu en Welvaart (Code 1206) vindt mondeling plaats.
- IM-studenten die de vakken Engels, Duits of Frans uit periode 1 willen herkansen, kunnen contact opnemen met Worldneth.

Re-examinations electives period 1

On the notice board you will find the schedule of re-examinations in examination period 2 of electives of period 1.

Changes examination schedule period 2

- The examination of Quantitative methods 1.2 (Code 0952) for **IB-students takes place in sporthal Daalhof**. The same examination for **IES-students takes place in the Staarzaal**. Date and time (12-01-1996, 9.00-12.00) remains the same.
- The examination of Marktonderzoek I (Code 5009V) takes place in the Staarzaal. Date and time (12-01-1996, 9.00-12.00) remains the same.
- IM-students, who want to make the re-examination of English, German or French of period 1, can contact Worldneth.

Mededeling Examencommissie inzake de

Samenstelling van de OAT in het basisdoctoraal
Elke OAT in het basisdoctoraal bestaat uit 8 open vragen en geen gesloten vragen. De studenten dienen alle 8 open vragen uit te werken. Alleen in studiejaar 1995/1996 worden voor de categorie recidivisten AE, BE, IM en IES extra vragen opgenomen over de gewijzigde blokken; vanaf studiejaar 1996/1997 moeten studenten AE, BE, IM en IES van deze categorie studenten die dan nog niet voldaan hebben aan 1 of beide OAT's de OAT van het lopende studiejaar maken.

Reductiebureau Economie

Het Reductiebureau Economie hanteert weer de normale openingstijden: dinsdag, woensdag en donderdag van 10.30-12.30 uur. Je kunt dan weer bij ons terecht voor secundair onderwijsmateriaal en kantoorartikelen.

Geneeskunde

Voor kopij: R. le Doux, Fac.Bur. niveau 3, kamer nr. 3226, UNS50, tel. 3881448, voor woensdag 12.00 uur.

Mededelingen Bureau Onderwijs

Data diploma-uitreikingen 1996

woensdag **28 februari**. Let op: datum is gewijzigd!! doctoraal 14.00 uur, basisarts 15.30 uur.

woensdag **24 april**: doctoraal 14.00 uur, basisarts 15.30 uur

woensdag **19 juni**: doctoraal 14.00 uur, basisarts 15.30 uur

Plaats: St. Janskerk Maastricht

VOORTGANGSTOETS FdG

De eerstvolgende Voortgangstoets voor studenten van de FdG wordt afgenomen op WOENSDAG 13 DECEMBER 1995 vanaf exact 9.00 tot 13.00 u. in Tennishal/Sportel DOUSBERG, Dousbergweg 4.

Studenten zijn alleen gerechtigd om een toets te maken als zij een geldige collegekaart (= collegekaart + bewijs van inschrijving van het lopend acad. jaar) kunnen overleggen.

Studenten die hun geldige collegekaart tijdens de toets niet bij zich hebben ZIJN VERPLICHT deze de volgende (werk)dag tussen 11.00 en 12.30 u. te laten zien bij het secretariaat EPG/VBC.

De zalen zijn open vanaf 8.30 u. Iedereen dient om 8.50 u. in de zalen aanwezig te zijn, de deuren gaan om 8.55 u. dicht.

De deelnemerslijst ligt ter inzage bij de informatiebalie (UNS50, k. 1.150A), controleer uw gegevens, vermeende onjuistheden zo snel mogelijk doorgeven.

De optisch leesbare antwoordformulieren mogen UITSLUITEND met een HB-potlood (= zacht) ingevuld worden, denk aan een gum.

De ANTWOORDSLEUTEL ligt vanaf 13.00 u. ter inzage bij de informatiebalie. De GETYPTE COMMENTAREN inleveren vóór dinsdagmiddag 19 december 17.00 u., deze liggen ter inzage bij de informatiebalie v.a. dinsdag 2 januari 1996. De TOETSRESULTATEN zijn **uiterlijk 24 januari 1996** beschikbaar. Voor het reglement van orde wordt verwezen naar de Facultaire Studiegids Geneeskunde 95/96.

Afscheid van Ad de Bruijne

Op vrijdag 8 december neemt Ad de Bruyne afscheid van de RL omdat hij met de VUT gaat. Ad is sinds 1976 universitair docent

Cultuurwetenschappen

Voor kopij: I. van de Leur, Fac.Bur. Kapoenstraat 2, tel. 33883473.

Reguliere openingstijden onderwijsbalie

- Maandag: 15.15-15.45 uur;
- Dinsdag: 10.45-11.15 uur;
- Donderdag: 13.00-13.30 uur.

De onderwijsbalie is gesloten in de periode van 25 december t/m 05 januari.

Voor het afhalen van onderwijsmateriaal van blokperiode 4 is de onderwijsbalie verruimd opgesteld in de periode van 15 t/m 19 januari 1996.

Inschrijven (keuze)vakken 2e semester 1995/1996

Agenda

bij de vakgroep Huisartsgeneeskunde. Ter gelegenheid van dit afscheid wordt op 8 december van 14-16 uur een minisymposium over de kwaliteit van het PMO-H georganiseerd in zaal 402 op de vierde etage van het azM. De titel van het symposium is: De dynamische driehoeksrelatie student-HAO-HAB. De afscheidscapiteel zal hierna van 16.30 tot 18.00 uur plaatsvinden in "Au Coin", een zaaltje bij het bezoekersrestaurant van het azM. Alle studenten, medewerkers en oud-medewerkers die afscheid willen nemen van Ad de Bruyne zijn hierbij van harte welkom. Voor meer informatie: Marijke Perquin, vakgroep HAG, tel. 3882327.

Studentenfractie

De studentenfractie geneeskunde bestaat uit 9 leden die zitting hebben in het Faculteitsbestuur, het Dagelijks Bestuur onderwijs, de Faculteitsraad, de Opleidingscommissie en de Curriculumorganisatie. Binnen deze organen proberen zij de onderwijs- en studentbelangen binnen de faculteit te behartigen. Iedere eerste woensdag van de maand houdt de SFG spreekuur van 12-14 uur in kamer 1.143. Je kunt er terecht voor vragen, klachten en ideeën over het onderwijs (bv examenregels, internationalisering, bibliotheek, coschappen etc.). Dus als je ergens mee zit, aarzel dan niet en kom langs. Je kunt ook een briefje in de brievenbus voor de balie Bureau Onderwijs doen. Eerstvolgende vergadering woensdag 6 december 12-14 uur, kamer 1.143. Actuele onderwerpen: internationalisering, Engelstalig onderwijs, openingstijden studielandschap/counter, wachttijden coschappen, studieadviesing. Hou ook het meldingsbord naast bureau Onderwijs in de gaten.

MIC congres

De organisatie van het zesde MIC congres is in volle gang. Met het succes van het lustrumcongres nog vers in het geheugen, wordt alweer druk gewerkt aan de organisatie van het zesde Medisch Interfacultair Congres. Dit zal plaatsvinden op **26 januari 1996** in schouwburg Orpheus te Apeldoorn. Ditmaal is als onderwerp gekozen: "Forensische geneeskunde; medisch handelen ten dienste van het recht". Kaartverkoop in het Trefcentrum van UNS50 van 13.00-13.30 uur. Voor nadere informatie, bel Vincent 043-3438419. Let op de posters!

Psychologie

Voor kopij: A. Cuijpers / W. Schipper, Bur. Psych., UNS50 PPN, tel.: 3881886, voor vrijdag 12.00 uur.

Spreekuur voorzitter Examencommissie Psychologie

woensdag van 10.00 tot 12.00 uur
Vanaf heden kunnen studenten met vragen omtrent examenregelingen e.d. op een vaste tijd bij mij terecht: iedere woensdag van 10.00 - 12.00 uur. Het is gewenst om vooraf in te schrijven op een lijst welke bij mijn kamerdeur hangt: Dr. Wijnand Raaijmakers, Uns 50, Paviljoen Parkeerterrein Noord, kamer 0.016.

Studenten Psychologie hebben vrijdag 12 januari 1996 toets Engels. Tijd van 13.30 tot 15.30 uur. Locatie: Sporthal Daalhof.

Op vrijdag 8 december 1995 zal het Bureau van de Commissie Psychologie gesloten zijn i.v.m. het jaarlijks uitstapje

Rechtsgeleerdheid

Voor kopij: A. Kessen, Bur. Onderwijs, Zwingelput 4, tel. 3883004, voor woensdag 13.30 uur.

Openingstijden Onderwijsbalie BO

Maandag t/m vrijdag van 10.15-11.15 uur en van 14.15-15.15 uur. Op maandagavond is de balie ook geopend van 20.00-21.00 uur.

Bloktoetsen jaar 1 t/m 5 avondopleiding

Maandag 18.12.1995, Sporthal de Heeg 18.30-21.30 uur: jaar 1 Inleiding Nederlands recht, jaar 2 Onrechtmatig gedrag, jaar 3 Metajuridica, jaar 4+5 Strafrecht. Adres toetslocatie: Sporthal de Heeg, Roserije 500, Maastricht

Colleges

Voor data, locaties en tijden raadpleeg de roosters en/of informatieborden van de onderwijsbalie.

Jurisprudentie staats- en bestuursrecht (blok 4.2/4.3)

Eindelijk 'bij zijn' in de publiekrechtelijke jurisprudentie, eindelijk overzicht over de belangrijkste en actuele rechtspraak in de verschillende rechtsgangen: daartoe kan het blok jurisprudentie staats- en bestuursrecht de sleutel vormen! Dit jaar voor het eerst wordt gedurende twee opeenvolgende blokperiodes aandacht besteed aan klassiekers en actuele topers van de publiekrechtelijke jurisprudentie. Eén keer in de twee weken wordt een bijeenkomst gehouden waarin enkele (twee tot drie) uitspraken

indringend worden geanalyseerd - waarbij 'annotaties' door de deelnemers het startpunt voor bespreking vormen. Bij deze aanpak kan naast een regulier programma in de loop van twee periodes een half blok extra worden gelopen! Raadpleeg de studiegids p. 77 en schrijf je tijd in!

Bureau Stages Nederlands recht

Stageplaatsen aangeboden:

- juridisch adviesbureau Born, milieurecht, onderwerp milieuzo- nering, januari/februari en maart t/m mei 1996
- internationale organisatie voor migratie Brussel, bij voorkeur voor (bijna) afgestudeerden internationaal recht: duur: zes maanden onbezoldigd.

Inlichtingen bureau stages spreekuur maandag 13.00-14.30 uur, tel. 3883274 Ellen de Krom.

Militair straf- en tuchtrecht

Op 4 januari 1996 nemen aan de Universiteit van Amsterdam de colleges Militair straf- en tuchtrecht een aanvang. Deze colleges worden verzorgd door Prof. mr. G.L. Coolen. In dit doctoraal keuzevak, dat alleen aan de UvA wordt gedoceerd, wordt met name het militaire straf- en tuchtrecht behandeld, zoals dat geldt sedert 1 januari 1991.

Plaats: Universiteit van Amsterdam, Juridisch Instituut, Oudemanshuispoort, zaal E212 nader bekend te maken. Belangstellenden dienen zich bij voorkeur voor bovengenoemde datum in te schrijven bij het secretariaat van het Seminarium Van Hamel, kamer E 301, Postbus 1030, 1000 BA Amsterdam, tel. 020-5253368 of per fax 020-5253943.

BUREAU INTERNATIONALISERING

Openingstijden Bureau Internationalisering

Voor Nederlandse studenten, Erasmus, Tempus en Magister Iuris Communis studenten maandag- dinsdag- en donderdagochtend van 10.15-11.15 uur, kamer 0041, Nieuwenhof.

MASTER OF LAWS (LL.M.) 1995-1996

- Magister Iuris Communis Programme, Rijksuniversiteit Limburg, Faculteit der Rechtsgeleerdheid
- Graduate Studies in Law, University of Toronto, Faculty of Law
- LL.M. in German Law, Friedrich-Schiller-Universität Jena
- Postdoctoraal onderwijs en onderzoek op het gebied van rechtswetenschappen, politieke- en sociale wetenschappen, Europees Universitair Instituut te Florence
- International Asian Studies Programme 1996/1997, the Chinese University of Hong Kong
- International Trade Law Post-graduate Course, University Institute of European Studies Turin
- LL.M. in the American Legal System, Marshall Whyte School of Law of the College of William & Mary, Williamsburg, Virginia
- Postuniversitaire opleiding 'Leergang Buitenlandse Betrekkingen' (met beursmogelijkheid), Nederlands Instituut voor Internationale Betrekkingen "Clingendael"
- Studie en stage in Japan voor pas afgestudeerden, Ministerie van OC en W / Nuffic, met beurs
- International legal cooperation: A post-graduate program in international, european and comparative law, october 1996 - june 1997, Vrije Universiteit Brussel
- European Integration / Master of European Law, Universität des Saarlandes, Saarbrücken
- Diploma Courses, Centre of European Law, King's College London
- Engelstalige programma's in Europese en Internationale Betrekkingen en in Recht van de Europese Unie, Amsterdam School of International Relations, Amsterdam
- University Degree in European Studies, Université de Caen, France

COLLOQUIUM

'Schengen et le troisième pilier de Maastricht', 1 en 2 februari 1996 in Maastricht, European Institute of Public Administration

TAALCURSUSSEN

Italian Language and Culture, Special courses for foreigners, Centro Studi Italiani, Urbana, Italy

SUMMER COURSES

- Law Study Abroad Program, Hofstra-Nice Law School, University of Nice
- Summer Courses, Centre of European Law, King's College London

Stichting Jurist in Bedrijf

Stichting Jurist in Bedrijf stelt zich ten doel de aankomende juristen te informeren over beroepsmogelijkheden en carrièreperspectieven. In dit kader organiseert zij ook dit jaar weer verschillende activiteiten. Pak je agenda en noteer alvast de volgende data:

- 10 januari 1996: Business Course. JIB organiseert in samenwerking met ABN-AMRO bank, Loeff Claey's Verbeke en Coopers & Lybrand de Business Course. Tot en met 18 december kun je je inschrijven, inschrijfformulieren kun je afhalen tussen 9.30 en 11.30 uur op de JIB-kamer.
- 14 februari 1996: de Bedrijven- en Instellingen Dag (BID)
- 13 maart 1996: de Individuele Gesprekken Dag (IGD)

Stichting Jurist in Bedrijf, Oud-Gouvernement, kamer 3.219, tussen 9.30 en 11.30 uur, Tel: 043-3883106/3260568,

donderdag 30 november
Isabelle van Keulen (viool) & **Ronald Brautigam** (piano) / Mendelssohn, R. Schumann, C. Schumann, Brahms, Vrijthoftheater 20.15
Voor het pensioen / toneel, Kleine Zaal Circuit, Fact, Toneelacademie, 20.30

vrijdag 1 december
Jumping Indoor Maastricht / MECC, 10.00
Les abbayes de la Vallée de la Seine / Franstalige lezing, Dominique Waag, Kleverie, 20.00
Compositieproject / Muziekschool Kumulus, 20.00
Baroktrio / 17de eeuwse Italiaanse kamermuziek, Waalse kerk, 20.00
Wie vermoordde Mary Rogers? / muziektheater, Orkater, Vrijthoftheater, 20.15
Een beld van onze tijd / toneel, Memory Lane, Lösstheater, 20.30

zaterdag 2 december
Jumping Indoor Maastricht / MECC, 9.00
Street Sounds / Negro Spirituels, St. Janskerk, 20.00
Naggelwauz / cabaret, Waardenberg en De Jong, Vrijthoftheater 20.15
African Disco Night / Lösstheater, 21.00

zondag 3 december
Jumping Indoor Maastricht / MECC, 10.00
Amsterdamse Limburgers / lezing, Léon Mommers, Kasteel Vaesbartelt, 14.30
Utrecht String Quartet / Bartókprogramma, Introconcert, Muziekschool Kumulus, 15.30
Conservatoria Symfonie Orkest / Schönberg en Händel, Vrijthoftheater, 15.30
Joep van Leeuwen en Moniek Larousse / jazz, Lösstheater, 16.00

maandag 4 december
Mastreechter Staar / openbare repetitie, Auwestiene, 20.00

dinsdag 5 december
Marco Tempest / magic, Vrijthoftheater, 20.15
Boeren sterven / toneel, try-out, Kruis v Bourgondië, Kruis v Bourgondië, 20.30

woensdag 6 december
Lunchconcert / Dzekova & Van Duin, Vrijthoftheater, 12.30
De genen in kaart gebracht / lezing, Prof. dr. P. Pearson, Nieuwenhofzaal, 20.00
Robert Long / theaterprogramma "NU", Vrijthoftheater, 20.15
Boeren sterven / toneel, try-out, Kruis v Bourgondië, Kruis v Bourgondië, 20.30
De Bezetenen / toneel, Kleine Zaal Circuit, De Roovers, Toneelacademie, 20.30

Exposities

Lou Thissen, schilderijen - De Keerder Kunstkamer, Kerkstr 10 Cadier en Keer, v/m 14 jan. Do t/m zo 13.00-17.30
Egide Rutten, schilderijen - Kamer v Koopbandel, Maasboulevard v/m 2 jan. Ma v/m vr 8.30-16.00
Ingrid Breuers, keramiek, **Henri Err**, diverse werkstukken en **Rosie Lee**, olieverven - Gal. Artisart, Grote Gracht 43, v/m 20 dec v/m za 13.30-17.30
Eindejaarsexpositie, grafiek en bijzondere kunstboeken - Gal. Tracé, Alex. Battalaan 31, v/m 30 dec. Do 14.00-18.00; vr en za 12.00-17.00
Annette Wandrer en **Katrin Grünke**, gebruikerskeramiek - Gal. Lot Duynstee, Hoogbrugstr 18, v/m 23 dec. Do en vr 13.30-17.00; 11.00-17.00
Thomas Grünfeld, objecten - Gal. Ardi Poels, Lage Barakken 31 m 23 dec. Wo t/m za 13.00-17.00
Sandra Hommen, bi-stories en **Leon van Cuijk**, edelsmeden - Gal. Amy van den Besselaar, Tafelstr 6a, v/m 17 dec. Vr t/m ma 13.00-17.00
Jan van Diemen, olieverven en gouaches - Gal. FAH, Brusselsesstr v/m 10 dec. Do 16.00-20.00; vr t/m zo 13.00-17.00

Films - Speelweek: 30 november t/m 6 december

FILMTHEATER LUMIÈRE, Bogaardenstraat 40b
Tot ziens, dag, 20.00
The Damned, dag, 20.30
Chungking Express, dag, 22.00
CINEMA PALACE, Wycker Brugstraat 1
Waterworld, vr, za, zo en wo 14.00; zo en wo 17.45; do, vr en za 21.00
Pocabontas, (orig.) dag, 18.30, 21.15; vr, za, zo, di en wo 14.00, 16.15
Pocabontas, (Ned.), vr, za, zo, di en wo 14.00, 16.15
Les Films du Paradis: "Teorama", ma 17.45
Assasins, do, vr en za 17.45; zo, di en wo 21.00
Nine Months, dag, (beh. di) 18.15, 21.15
Babe, di 14.00, 16.15, 18.30, 21.15
Sneak Preview, ma 21.00
PATHÉ MAASTRICHT, Wilhelminasingel 39
Don Juan, dag, 11.15, 13.45, 16.15
Lang Leve de Koningin, za, zo en wo 13.00, 15.45
Seven, dag, 13.00, 15.45, 18.30, 21.30
André, za, zo en wo 13.15, 16.00
The Net, dag, 13.15, 18.45, 21.30; do v/m ma ook 16.00
The Bridges of Madison County, dag, 18.30, 21.30; do, vr, di ook 12.30, 15.30
Jade, dag, 18.45, 21.30
Smoke, dag, 18.45, 21.30; do, vr, ma en di ook 13.15, 16.00
Pocabontas, (orig.), dag, 18.45, 21.30
Pocabontas, (Ned.), dag, 13.15, 16.00
Babe, di 16.00
Santa Claus, wo 16.00
CINÉ-K, Bernardusstraat 13
Carrington, dag, 21.00

'Fiddlefest' is de mooiste

De documentaire als artistiek produkt

De documentaire-film geniet een toenemende belangstelling. Het bijzondere van de documentaire is dat informatie wordt gepresenteerd met gebruikmaking van de artistieke en visuele mogelijkheden die eigen zijn aan de speelfilm. De reportage versmelt met de speelfilm en beelden uit de werkelijkheid winnen aan kracht. De documentaire is een artistiek produkt geworden.

Van 6 tot en met 14 december staat de documentaire centraal op het *International Documentary Filmfestival Amsterdam*. Documentaires van over de hele wereld worden vertoond en vijftientig geselecteerde films zijn in competitie om de Joris Ivens Award.

Fiddlefest is één van de documentaires uit het competitie-programma. Dit vioolfestijn speelt zich af in Harlem, New York. Roberta is een vioollerares die in 1980 het *East Harlem Violin Program* opzette: kinderen in de leeftijd tussen zes en dertien kregen de kans viool te leren spelen en samen muziek te maken. Roberta vroeg één tegenprestatie: meedoen betekende een volledige *commitment*. Ze moesten iedere dag thuis oefenen, geconcentreerd de lessen volgen en hard willen werken. "Violins up!" klinkt het door de zaal en dreumesen van zes draaien in een grote beweging de viool tot onder hun kin. Roberta werkt met enthousiasme en veel geduld aan de eerste tonen. Krakende, snepende tonen uit vijftien viooltjes vullen het leslokaal; opperste concentratie voor hun vingers en de strijkstok en Roberta compli-

York is Carnegie Hall, de zaal waar Billy Holiday een van haar laatste concerten gaf en waar reeds lang vervlogen klanken in de sfeer bewaard zijn gebleven. In die zaal gaan de violisten van Roberta spelen. In hun mooiste jurken of speciaal aangeschafte pakken betreden ze het podium van de uitverkochte concertzaal. De muziek kennen ze uit hun hoofd, de noten zitten in hun vingers, maar "now", had Roberta gezegd, "I want you to play with all your heart". Roberta pept ze op, spreekt moed in en dirigeert hen door de lastige stukken heen. Een uitbundige zaal en kipevel. Het wordt een fantastisch concert en als sluitstuk spelen vijftien violisten van Roberta samen met de vijftien beste violisten ter wereld. *Fiddlefest* is een prachtige documentaire, in 1995 gemaakt door Allan Miller. De kracht en het enthousiasme van Roberta Guaspari-Tzavaras maken voor de Harlem-kids van vioolles een inspirerende en indrukwekkende levensles.

Uit Zweden komt de documentaire *Gubben i stugan*, (the old man in the cottage). Vanuit een drukke stad neemt de camera

een voorraad aan voor de winter die we langzaam weer zien intreden. De intrigerende traagheid van deze documentaire wordt na een uur tot een beproeving van het geduld. De documentaire-maakster Nina Hedenius heeft een film gemaakt met prachtige beelden en een intrigerende kluisenaar, maar vraagt teveel tijd voor wat ze wil laten zien. Wellicht wil ze ons bewust de handicap van een snelle tijdsbeleving laten ervaren. Daar is ze dan zeker in geslaagd.

Buiten de films in de competitie is er gedurende die negen dagen een aantal andere programma's te zien. Zo is de reeks *Silhouettes on Screen* gewijd aan de portretfilm. Documentairemakers raken geïnspireerd door een bepaald persoon, maar creëren op zeer uiteenlopende manieren een portret. De documentaire *Nico-Icon* schetst een avantgardistisch portret van Nico, zangeres van de *Velvet Underground*, fotomodel en actrice. Zeer bijzonder is de documentaire *Anne Frank Remembered*. Een Engelse filmer heeft een uniek portret gemaakt van de familie

Vioolles van juffrouw Roberta Guaspari-Tzavaras (foto Lian van Leeuwen)

menteert ze met hun vooruitgang. Ze is erg streng, vraagt een enorme inzet, maar de ervaring zelf te musiceren en zeker de kick van het samenspielen is voor de kinderen een enorme beloning. Zo zei José van zeven: "When I'm with Roberta, I have to be calm and nice. She teaches you how to be patient". De grootste prestatie van deze bijzondere vioollerares schuilt daarin, dat ze kinderen uit redelijk kansarme gezinnen een gevoel van zelfrespect helpt ontwikkelen. Ze leert hen dat je door toewijding, concentratie en hard werken veel kunt bereiken.

De rap-cultuur van Harlem staat op het eerste gezicht in scherp contrast met de ranke viool. Roberta ontcracht deze tegenstelling door vioolles mogelijk te maken en aan te tonen dat de gesuggereerde kloof tussen elite-muziek en zwarte muziek eenvoudigweg niet bestaat. De kinderen zijn allen getalenteerd, hebben een enorme drang muziek te maken, genieten van klassieke muziek en ontwikkelen zich tot goede violisten.

Maar in 1991 wordt de subsidie voor het project stopgezet en voor de vioollessen lijkt het doek te vallen. Roberta organiseert een groots project om geld in te zamelen. De mooiste concertzaal van New

de kijker mee de bergen in. Hoger en hoger, het landschap wordt wit en stil als een kerstkaart. In een houten huisje woont de oude man. Mijlen ver van de stad en lichtjaren verwijderd van het stadsleven. Slofend door de sneeuw haalt hij water en hout en in het huisje klinkt alleen het geluid van een klok. De tijd die hier stil lijkt te staan wordt zo toch hoorbaar weggetikt. De man voert heel precies al zijn handelingen uit; als een vertelling van Dostojevski glijdt de camera traag langs alle meubels, attributen, bomen en de oude man. Totdat de telefoon plotseling rinkelt en een contact met de buitenwereld heel even wordt gesuggereerd. "Ragnar hier", bromt de man, en hij bromt dat het wel goed gaat. "Het zal wel gaan sneeuwen vannacht, maar het is nog niet zo heel koud." Maar daar blijft het bij en de stilte wordt hervat. Ragnar wordt helemaal in beslag genomen door zijn leven in de natuur, op een autarkische manier in leven blijven is eenvoudigweg zijn dagtaak. De seizoenen wisselen en in de lente bewerkt Ragnar zijn land. Het landschap verandert; bloemen bloeien, vogels schreeuwen en vrolijk zoemen insecten rond het huisje. Het wordt zomer en de oude man oogst groenten en aardappelen. Hij legt alweer

Frank, door gebruik te maken van pas ontdekte filmbeelden van Anne Frank. Solzjennitsyn is de hoofdpersoon in *The Homecoming*. Deze dissident keerde na twintig jaar terug naar de Sovjet-Unie en begon een treinreis door Rusland. Liefhebbers van 'godinnen van het klatergoud', de topmodellen die in *Prêt à Porter* het witte doek sierden, komen ook op het IDFA aan hun trekken. De documentaire *Catwalk* volgt Christy Turlington op haar shows in Milaan, Parijs en New York, waarbij ze haar kamer vaak deelt met Naomi Campbell en Kate Moss. Deze film is eenvoudigweg onderhoudend en maakt van buitenaards mooie wezens gewoon aardige vrouwen.

Marcia Luyten

Het documentaire-festival begint op woensdag 6 december en speelt zich af in *Paradiso*, *De Balie*, het *Filmmuseum* en *Arthouse Alfa*. Voor meer informatie kun je bellen met de IDFA-lijn (020-6261939) en studenten kunnen, naast losse kaartjes, voor f37,50 een dagkaart krijgen.

(Tekening Geert Setola)

"Het begon allemaal met een goed gesprek in het café, maart van dit jaar. Een vriend en ik, wilden iets doen naast onze studie. Iets meer dan *paperjes* schrijven voor CWS of een stage. Eerst was het: laten we wat artikelen schrijven. Toen werd het: laten we een boekje maken. Het nam al vrij snel serieuze vormen aan. Nu zijn we met zijn drieën bezig met het opzetten van een tijdschrift over cultuur, in de breedste zin van het woord."

Hemelhoog

David Hamers (24), vijfdejaars student
Cultuur- en Wetenschapsstudies

"De naam van het blad wordt *Skin*. De oorsprong van die titel is een heel verhaal. Het klinkt mooi, maar er zit ook wel een visie achter: je huid is de grens tussen jou en de rest van de wereld. Je huid is bovendien een tastorgaan. Verder hoor je oudere mensen vaak zeggen dat er tegenwoordig alleen maar oppervlakkige trends zijn: de huid is ook een oppervlak, maar er zit veel onder. Wij proberen met ons blad iets te zeggen over een oppervlakte: beeldende kunst, muziek, literatuur, filosofie, politiek en alles wat er daaronder schuilgaat en mee te maken heeft. Maar dan niet op een traditionele droog-filosofische manier. Het is goed leesbaar. Je hoeft helemaal geen kunstacademie of CWS te hebben gedaan. Interesse in het onderwerp, dat is belangrijk. We richten ons voornamelijk op jongeren, de redactie is zelf ook een jaar of drieëntwintig. We willen nieuwe dingetjes, trends op pikken. Dat is trouwens ook één van de redenen voor die naam: huid vernieuwt zich continu en laat bij het vervellen de oude huid achter."

"Om te voorkomen dat alléén wij in het blad zouden schrijven, hebben we vantevoren een onderzoekje naar de eventuele belangstelling en hebben we mensen benaderd of ze mee wilden werken. Eén van onze bedoelingen was ook contacten te leggen tussen verschillende studierichtingen. Bij CWS zijn we tenslotte 'inter-disciplinair' bezig. Maar het viel niet mee om een bruggetje te slaan tussen bijvoorbeeld de kunstacademie en de universiteit. We hadden daar flink wat posters opgehangen, maar we kregen weinig reacties. Waarschijnlijk omdat mensen graag persoonlijk benaderd willen worden. Uiteindelijk is het toch gelukt. Er doen nu mensen mee van de kunstacademie uit Amsterdam en we hebben een vormgever gevonden die zich gaat bemoeien met de vorm van het blad. Die moet goed zijn, want dat nodigt uit tot lezen."

"Er komt veel georganiseerd bij kijken. Er zitten zoveel praktische kanten aan. Elke dag leer ik weer nieuwe dingen. Het is allemaal niet zo theoretisch als ik gedacht had: mensen bellen, dingen regelen, vergaderen over de inhoud en de vorm, zelf stukken schrijven. En natuurlijk moesten we ook ergens geld vandaan zien te halen. We hebben gelukkig een startsubsidie gekregen van het Stimuleringsfonds van de RL. Op voorwaarde dat ons tijdschrift voor veel studenten beschikbaar moet zijn en niet te veel mag kosten. De prijs zal waarschijnlijk rond de vijf gulden komen te liggen, dat is toch niet te duur voor een boekje van negentig pagina's."

"Eigenlijk is het geen gelukkige keuze, want er is al een overload aan tijdschriften. Het zal moeilijk concurreren worden tegen die grote bladen. Maar het wordt een mooi boekje. Niet iets met een nietje erdoor. Ook niet *glossy*. Gewoon een professioneel, levensvatbaar tijdschrift."

Judith Kuijk

(In deze wekelijkse rubriek vertellen medewerkers en studenten van de RL over hun mooiste, meest bijzondere culturele belevenis)

Maagd

Ik was in Maagdeburg. Het was een afschuwelijke ervaring. Ik was een beetje te vroeg voor mijn afspraakje dus ik wandelde eens de stad in. De Maagdeburger halve bollen bekijken. Een apparaat waarmee voor de eerste keer een vacuüm gecreëerd kon worden.

Dat vacuüm is hardnekkig in Maagdeburg blijven hangen. Ik kuisde over onmetelijke wegen ter grootte van paradepleinen, omsingeld door grauwe woonkazernes. Het enige groen dat ik omtwaarde waren de algen die de betonrot maskeerden.

Na verloop van tijd arriveerde ik op de 'Alte Markt'. Aha! dacht ik, hier in de buurt moet toch iets van een oud centrum zijn, kasseienstraatjes, vakwerkhuisjes, een met enthousiasme opgebouwde vrije markt. Maar de Alte Markt leek meer op een landingsbaan voor Mig-straaljagers. Ik wendde mij tot een passant: 'Geeft het hier nog iets van een stadcentrum?'

'Ja,' sprak hij opgetogen, 'hier! Het Duizendjarig Rijk, de Tweede Wereldoorlog, en de Socialistische Heilstaat hebben een verschrikkelijke uitwerking gehad op Maagdeburg, en niet alleen op Maagdeburg overigens. Als laatste vernietiger van wat er nog was in de ehemalige DDR zijn er nu de Wessis. Kaufhof, MacDonalds, nieuwe regels en richlijnen zorgen voor een nieuwe dictatuur.

En dat terwijl de oude dictatuur nog niet écht uit de hoofden van de Ossis is verdwenen.

Ik was uitgenodigd om een seminar over Forschungsplanung te verzorgen, geheel volgens de principes van het probleemgestuurd onderwijs. Ik besloot met de Ossi-studenten te zevenspringen. 'Vertel mij eens, is er hier in Maagdeburg, of in Saksen-Anhalt, een probleem wat het onderzoeken waard is?'

Stilte.

Doodse stilte.

De studenten bloosden, keken elkaar in wilde paniek aan, en zwegen. Tenslotte begonnen twee jongens met elkaar te fluisteren. 'Aha!' constateerde ik vol enthousiasme, 'Een probleem!' maar de twee nomenklatura-kinderen volhardden daarna in hun stilzwijgen.

'Alzo!' bedacht ik, 'dan sla ik voor dat ik U een halve stonde geef, daarmee U onder elkaar bestemt of het hier problemen geeft. Ik neem mij een tasje koffie en zie straks wel welke ideeën U heeft.'

Ik had de deur nog niet achter mij dichtgetrokken, of wilde discussies barssten los. 'Tja,' lei later Der Eberhard, mijn gastheer, uit: 'Ze zijn bijzonder autoriteitsgevoelig. Discussiëren kunnen ze als de besten, maar niet met een Frau Doktor Doktor erbij.'

Inmiddels ging ik op weg naar een tasje koffie. In het universiteitsgebouw was er geen te vinden. Mij werd beleefd verzocht mij naar de vrije ondernemer op de hoek van de straat te begeven.

In een kale betonnen stulp werd mij voor DM2,40 een bekertje koffie geserveerd. Over het winderige landingsplatform wacht ik mij terug naar de Ossis.

'Goed dan. Het geeft hier problemen. Kunt U ook concrete vorsingsvragen formuleren?'

Stilte.

Doodse stilte.

Tijd voor een nieuwe bijdrage aan de koffie-ondernemer.

Eva

Ogen dicht en zingen maar (foto Nelis Tutkey)

Vrijdag talentendag

Het is vrijdagochtend in Maastricht. Peter is een junk. Een met verstand, zeg maar. Na tien jaar *bruin* en *wit* heeft hij het licht gezien. In het onderkomen van het CAD aan de Sint Gerardusweg mompelt hij onderkoeld over zijn methadonkuur. "Before, I was wasting my talents." Zijn gehoor bestaat uit de cast van *Up With People*, een jong, internationaal gezelschap dat hier en daar een West Side Story-achtige show opvoert. Voor en na de repetities tanken zij cultuur: de Nederlandse *drugs policy* bijvoorbeeld.

BERICHT UIT MAASTRICHT

Een Amerikaans meisje wil van Peter weten of hij niet ziek werd, de eerste keer dat hij heroïne gebruikte. Natuurlijk wel, maar ja, je gaat toch door. De Amerikaanse snapt dat niet en kijkt gespeeld wanhopig omhoog, wat zoveel betekent als *say no more: looser*. Liever friemelt ze aan haar vriend, een atletische neger die iedereen onderbreekt door te vragen of de spreker *op wil staan*. Oprah Winfreys lessen zijn daar niet bij gebleven: uitvoerig vertelt de jongen wat *self-esteem* is - volgens hem immers een *typical American concept*. Een tweede junk - lijkkleek - houdt zich een beetje verscholen. Hij was gevraagd om over zijn verslaving te vertellen, maar nu blijkt dat de gasten allemaal *Engels* spreken. Helaas. "Yes, you," ontdekt een *Up With People* hem, "can you come out here so that everybody can see you." De junk gaat in het defensief: *yes, no, yes, no* - hij zweeft, snapt de vragen maar half. Achterin het zaaltje gaan de gesprekken al over vanavond, over de show. Iemand doet voor het eerst de *lead* en dat wordt onwijs. Nee, moet Marijn toegeven, uit *Up With People* is nog nooit een wereldtalent opgestaan. Volgende vraag. Die twintigduizend gulden die iedere jongere betaalt, die zijn voor de reizen en zo, een heel jaar lang. Okay, de jongeren slapen allemaal bij gastgezinnen, maar dan nog kost die hele organisatie een hoop. En nee, weet de promotieman, niet alleen *spoiled brats* doen mee: ook kinderen van bijstandmoeders. Marijn zegt dat *die* kinderen bijvoorbeeld twee jaar *sparen*. "En nu zit er bijvoorbeeld iemand uit Bermuda in de groep. Daar kun je mee praten en dan leer je weer iets over die cultuur." Buiten, in de regen, wacht Bermuda op de auto van haar gastgezin. Het zoveelste gastgezin, eigenlijk. En vanavond de zoveelste show. It's fun, natuurlijk. Jawel. Nee, echt. Beter dan thuis. Bermuda kiest zorgvuldig haar woorden: "I had nothing going for me."

Nog een paar uur voor de show. In de regen even naar Spaubeek, want behalve promotieman Marijn heeft ook Louis gisteravond gebeld. Aandacht, wil-ie, voor zijn zoon. Die heet ook Louis. Vijftien jaar oud en een gouden stemmetje, vindt pa. In de woonwagen aan de Burgemeester Schildersstraat staat de soundmixer prominent tussen de porseleinen beeldjes en zoon Louis zet in. Een keiharde snerp, een harde vibrato en Gordon - die blonde uit Amsterdam - komt tot leven. Moeder pinkt een traantje weg. "Als ik vijf tientjes verdien met oud ijzer," roept pa Louis, "dan gaan er drieëneenhalve daarvan naar Louis." Het trainingspak dat zoon lief draagt, dat draagt hij ook op het podium en dat kost vierhonderd gulden. "Maar waarom lukt het dan niet?" wil pa weten. De kleine Louis doet mee aan talentenjachten - wint soms - maar *echt succes*, godverdomme: nee. Terwijl Gabriëlle Massa of zoiets, waar Louis nog ooit van heeft gewonnen, die mocht wel bij

Hennie Huisman op televisie en een plaatje maken.

Louis senior vraagt Louis junior of hij Heintje wil doen, maar het bandje blijkt onvindbaar. "Ze moeten onze Louis een *kans* geven." Op school viel dat ook al tegen, want de leraar riep doodleuk dat "die lui van het kamp" niet te vertrouwen zijn. Nu zit Louis op een school buiten Spaubeek, waar ook andere kampers zitten. Pa haalt nog een paar halve liters bier, laat zijn tatoeages zien ("De namen van al m'n kinderen") en duikelt foto's op. Louis junior als jeugdprins, zijn eerste playback-wedstrijd en familieportretten. De telefoon gaat. Pa luistert aandachtig. "Hij heeft een maandje extra gekregen," mompelt Louis tegen zijn vrouw. En dan is het even stil. Pal tegen het kleine kampje staan bejaardenwoningen, ongetwijfeld in het kader van een of ander gemeentelijk integratieprogramma. "Moet je kijken," zegt Louis. Hij knipt het licht uit en in het donker gluren we door het raam. In een woning aan de overzijde staat een oude vrouw met een verrekijker. Louis lacht zuur. "Dat besje staat er vanaf het moment dat jij het terrein opkwam. Weet ik zeker." Tja. Het wordt *nooit* wat. En ja - dat zou best kunnen - misschien is dat ook de reden dat het niet wil vlotten met de zangcarrière van Louis junior: dat wantrouwen tegen *reizigers*, zoals de woonwagenbewoners zichzelf noemen. Pa draait zich naar zijn zoon: "Dat is het ook, hè jongen, dat ze daarom zeggen: Lowieke bedankt, een bos bloemen en tot ziens." Louis junior draait stilletjes op zijn stoel. "Maar hij moet er komen," roept pa. "Ik heb vroeger ook gezongen, maar ik had geen stem." Vroeger - och ja - toen ging Louis karweiën met de man van Tony Willé. "Die ken je wel. Van *Mississippi*."

Blijde mensen bij sporthal De Geusselt, waar *Up With People The Festival* opvoert. Veel dansjes, exotische pakjes en glunderende hoofden. "In het achtergrondkoor, dat is de dochter van Grard," zegt een oma. De stalen glimlach van het meisje verzwakt, telkens als ze langer dan drie seconden naar de leadzangeres moet kijken. Nog verder achterin doet Bermuda wat figuratie - onopvallend scant ze het publiek. "Het mooiste wat ik ooit gezien heb," recenseert een veertiger in de foyer. Hij is trots op *zijn* *Up With People*je, de jongen die twee dagen in zijn huis verblijft. "Het jong drinkt spijtig genoeg geen bier, anders gingen we vanavond lekker de kroeg in."

De regen is gestopt als ik bij de Dominikanerkerk arriveer. Een met nog meer veertigers volgepakte kerk die genieten van de Bronssessie: ouwe rockers die nog 's op 'n podium willen staan. Op het podium de drie *Pussycats*, Tony Willé zingt *Pearl's a singer*. Niet buitengewoon krachtig, maar *it'll do*. Aan de bar hangt John, de organisator die gisteravond ook op mijn antwoordapparaat stond. "Vroeger was er gewoon veel meer talent," zegt hij. "Ik noem een Tony Willé, een..., nouja, noem ze allemaal maar op." De *house*, hij heeft het geprobeerd, hoor, het leuk te vinden. Maar het is misgelukt. De *sixties*, dat was muziek. John heeft zijn tijd niet overleefd, nee. Alles komt terug. Peter - zijn vriend en naar verluidt vroeger een bekende Limburgse bassist - is het daarmee oneens. "Ik heb twee dochters en ik zeg je: aan die meiden zie ik dat John oud wordt." John wil het niet horen. Op het podium worden de *Pussycats* afgewisseld door een bierbuik die *Summer in the city* doet. Tony blijkt van dichtbij gerimpelder dan verwacht. Ze doet "veel gouwe ouwe-dingetjes in Duitsland". Daar is ze z'n enorm populair. *Mississippi* - jongen, ze krijsen het allemaal mee. *Which reminds me*. De groeten van Louis. Tony kijkt vreemd op. Van 't kamp, zeg ik. Tony moet dringend weg.

Eugène Baak